

A Fővárosi Ítéltábla a Gere Ügyvédi Iroda ... által képviselt ... felperesnek, a Réti, Antall és Társai Ügyvédi Iroda ... által képviselt **alperes neve** ... alperes ellen általános szerződési feltételek érvényességének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 10-én kelt 25.G.43.288/2014/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla felperes ... elnevezésű 37., 38., 39. szám alatti, valamint „...” elnevezésű 40., 41., 42. szám alatti terméke vonatkozásában a pert megszünteti és e körben az ítéletet hatályon kívül helyezi, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 504.000 (Ötszáznégyezer) forint + áfa, valamint 22.680 (Huszonkettőezer-hatszáznyolcvan) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság 2014. szeptember 10. napján kelt 25.G.43.288/2014/9. számú ítéletével felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.270.000 forint perköltséget. Felperes hatásköri kifogásait a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) 1. § (1) bekezdése és 2. § (1) bekezdése alapján vizsgálta. Megállapította, hogy nem tartoznak a Törvény tárgyi hatálya alá a gazdasági tevékenység céljából megkötött kölcsönszerződések, valamint az effektivitási kikötéssel ellátott deviza-kölcsönszerződések, utóbbinak minősülnek azok, amelyekben a kirovó és a lerovó pénz nem a forinttól eltérő és mindkét fél a kirovó pénznemben tartozik kötelezettségeit teljesíteni. Kifejtette, hogy a Törvény megalkotására a Kúria 2/2014. számú PJE határozatából származó egyes követelmények érvényre juttatása érdekében került sor, ezen jogegységi határozat a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések egyes rendelkezéseinek tisztességtelensége tárgyában született, a 6/2013. számú PJE határozat 1. pontja szerint pedig a deviza alapú kölcsönszerződésekbe nem tartoznak bele az effektivitási kikötéssel ellátottak. A Szabad felhasználású célú jelzálogkölcsön-szerződés megnevezése, annak a

II.1. és IV.7. pontja alapján nem osztotta az elsőfokú bíróság felperes azon álláspontját, hogy ezen szerződések effektivitási kikötéssel ellátott devizakölcsönök, tekintettel arra, hogy csak a konkrét szerződések vizsgálata alapján derülhetne ki, hogy a felek a folyósítás és a törlesztés tekintetében miben állapodtak meg, az adós forintban kérte-e a folyósítást, illetőleg a törlesztést milyen pénznemben vállalta. Jelen per tárgyát azonban nem a konkrét, megkötött szerződések képezték, hanem az általános szerződési feltételek, így a Szabad felhasználású célú jelzálogkölcsön-szerződésben alkalmazott egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötések a Törvény hatálya alá tartoznak.

A folyószámla hitelek körében előadott hatásköri kifogás vonatkozásában rámutatott az elsőfokú bíróság, önmagában az a körülmény, hogy egy éven belül nem került módosításra a szerződés, nem zárja ki a Törvény alkalmazhatóságát, erre vonatkozó korlát hiányában.

Nem fogadta el az elsőfokú bíróság felperes álláspontját a Magatartási Kódex és az árazási elvek relevanciájára vonatkozóan. Osztva a Kúria 2/2012. PK véleményének 5. pontjában foglaltakat kifejtette, hogy a Magatartási Kódex a piaci önszabályozás keretében létrehozott olyan hasznos megállapodás, mely azon vállalkozások számára tartalmaz követendő szabályokat, akik azt magukra nézve kötelezőnek ismerik el. A Magatartási Kódex a kívülálló szerződő félre vagy a bíróságra nem tartalmaz kötelező rendelkezést, így önmagában az a körülmény, hogy az általános szerződési feltételben szereplő ok-lista megfelel a Magatartási Kódexben foglaltaknak, nem zárja ki ezen feltételek tisztességtelenségének bíróság általi vizsgálatát.

Az árazási elvek a fogyasztó számára nem nyilvánosak, azok nem képezik a kölcsönszerződések részét, ebből következően a jogvita elbírálásánál jelentőséggel nem bírnak, érdektelen, hogy a felperes - állítása szerint - a 2010. január 1. napjától árazási elveit az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) aktuális szabályainak megfelelően írásban lefektette, és azok megfeleltek a Hpt. 210. § (4) bekezdésében foglalt kötelező tartalmi követelményeknek.

Az elsőfokú bíróság véleménye szerint alaptalanul hivatkozott felperes arra is, hogy több szerződési rendelkezése megfelelt a Hpt. 2010. január 1-je és 2013. december 31-e között hatályos 210. § (3)-(5) bekezdésében, valamint a 275/2010. (XII. 15.) Korm.rendeletben (a továbbiakban: Kormányrendelet) foglaltaknak, ezen törvényi rendelkezéseket átültette az általános szerződési feltételeibe, így ezek tisztességtelenségének a vizsgálatát a régi Ptk. 209. § (1), (6) bekezdése, valamint a Ptk. 6: 102. § (4) bekezdése kizárja. Rámutatott az elsőfokú bíróság arra, hogy a Kúria a 2/2012. PK vélemény 2. és 3. pontjában elvi érveléssel kimondta, az egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó kikötés attól még minősülhet tisztességtelennek, hogy nem ütközik jogszabályba. Ezen PK vélemény indokolása tartalmazza, hogy egy feltétel tisztességtelenségét nem zárja ki az, hogy a pénzügyi intézmény az általános szerződési feltételekben az egyoldalú szerződésmódosítás jogát a jogszabályban írt követelményeknek megfelelően határozta meg. A régi Ptk. 209. § (6) bekezdése alapján kizárólag akkor nem képezheti bírósági vizsgálat tárgyát jogszabály által meghatározott, vagy jogszabály előírásainak megfelelően meghatározott feltétel tisztességessége, ha jogszabály taxatívén határozza meg, melyek lehetnek az egyoldalú szerződésmódosítás lehetséges indokai és nevesíti az okokat. A PK vélemény kifejezetten kiemelte, hogy a Hpt. keretszabályozást ad, melyet a pénzügyi intézmény rendelkezési joga tölt meg tartalommal, utóbbi tisztességtelenségének a vizsgálata a bíróság jogkörébe tartozik. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Kormányrendelet ugyancsak keretszabályozásnak minősül, figyelemmel arra, hogy az abban felsorolt fogalmak, feltételek, körülmények tovább bonthatók és egyediesíthetők az adott hitelterméktől függően, nyilvánvaló ugyanis, hogy a kamat-, a költség- és a díjmódosítás feltételei függenek a termék futamidejétől, pénznemétől, összegétől, biztosítékaitól. A

Kormányrendeletbe foglalt felsorolás nem kimerítő jellegű, önmagában az, hogy a felperes átültette az abban foglaltakat a szerződéseibe, nem jelenti a Törvény 4. § (1) bekezdésében felsorolt elveknek történő maradéktalan megfelelést, azt, hogy a fogyasztó számára az átláthatóság elvének érvényre juttatásával világosan és érthetően meghatározzák, hogy a megjelölt körülmények változásai milyen módon és mértékben hatnak ki a fizetési kötelezettségére, egyben lehetővé teszik annak ellenőrizhetőségét, hogy az egyoldalú szerződésmódosításra a szerződéses rendelkezések betartásával az arányosság, ténylegesség és a szimmetria elvének érvényre juttatása mellett került-e sor.

Nem értett egyet az elsőfokú bíróság felperes azon okfejtésével, hogy a kamatszintet egy meghatározott, változó viszonyítási alaphoz, referencia kamatlábhoz kötő szerződési rendelkezései nem tartoznak a Törvény hatálya alá, ugyanis a felperes ez esetekben nem kizárólag egy tőle független viszonyítási alaphoz kötötte a kamat megváltoztatásának a jogát, hanem egyéb okokból is biztosította az egyoldalú kamatemelés lehetőségét, ezzel gyakorlatilag felülírta a referencia kamatra vonatkozó kikötéseket.

Nincs jelentősége az elsőfokú bíróság megítélése szerint annak, hogy a felperes a GVH szerint egy adott időszakban nem valósított meg gazdasági erőfölénnyel való visszaélést, ugyanis a Pp. 4. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel nem zárható ki, hogy ugyanezen termékre vonatkozó általános szerződési feltétel tisztességét, érvényességét a bíróság vizsgálja. A 2/2012. PK vélemény 9b) pontja szerint a tisztességtelenség vizsgálata során nem a pénzügyi intézmény joggyakorlását, hanem azt kell megítélni, hogy a kikötés indokolatlanul egyoldalúan hátrányos, tisztességtelen-e, függetlenül attól, hogy azt a pénzügyi intézmény ténylegesen alkalmazta-e.

Osztotta az elsőfokú bíróság felperes azon álláspontját, dogmatikailag nem kizárt a részleges érvénytelenség megállapítása, figyelemmel a 2/2012. PK vélemény 8.b) pontjában foglaltakra; nincs kizárva olyan eset - így az egyoldalú szerződésmódosítást megalapozó oklistával összefüggésben is -, amikor az érintett szerződési feltételnek nem az egésze, csak jól behatárolható része tisztességtelen. A részben tisztességtelen szerződési kikötésre a részleges érvénytelenség szabályai irányadók, ezen rendelkezés összhangban áll a régi Ptk. 228. § (3) bekezdésében foglaltakkal és a régi Ptk. 239. §-ában foglaltak alkalmazásának a szükségességét veti fel. Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye nem akadályozza annak, hogy a bíróság ne a részben tisztességtelen szerződési kikötés egészének, hanem csak a tisztességtelen jelleget okozó részének az érvénytelenségét állapítsa meg és azt mellőzze.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, a Törvény 4. § (1) bekezdése tartalmi meghatározással rögzíti azon elveket, melyeknek történő megfelelést kell vizsgálni; az elvek konjunktív feltételként érvényesülnek, így bármelyik sérelme esetén el kell utasítani a vélelem megdöntésére irányuló kereseti kérelmet. A Kúria 2/2014. számú PJE határozatában foglaltak szerint elsődlegesen az átláthatóság követelményének megfelelés vizsgálandó, figyelemmel az indoklás III./2. pontjában foglaltakra, mely visszautal az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) által értelmezett - a C-26/13. számú ügyben hozott ítélet rendelkező részének 2. pontjában és az indoklás 70-75. pontjában részletezett - átláthatóság elvére. Az árfolyamrész kapcsán kifejtett, de az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési feltételekre is megfelelően irányadó megállapításokból következően a fogyasztót a szerződéskötés során olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettséget, így az úgynevezett ok-listában megjelölt és a szerződéskötést követően bekövetkező körülményváltozásból eredő többletkötelezettsége keletkezésének indokait, kötelezettségei változásának mechanizmusát és annak lehetséges mértékét. A szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötésnek meg kell határoznia a fogyasztó szerződéses terheinek lehetséges alakulását; a szerződésből ki kell tűnnie, hogy az ok-listában felsorolt körülmények milyen okból, mértékben és módon hatnak ki a kamat, a költség, a díj

mértékére, az adott változás milyen mértékű emelést tesz - a ténylegesség és arányosság elvének betartása esetén - lehetővé, illetve milyen mértékű csökkenést tesz kötelezővé a fogyasztóval szerződő fél számára. Matematikai képlet megfelelő magyarázat nélkül nem felel meg az átláthatóság követelményének, ugyanígy az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülmények pusztá felsorolása sem. Az átláthatóság követelménye ugyanakkor azt is jelenti, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő rendelkezések jogszerű alkalmazását a fogyasztó ellenőrizni is tudja és fel tudjon lépni, ha arra nem a ténylegesség, az arányosság, a szimmetria elvének betartásával került sor. Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötés akkor felel meg a világos, az érthető megfogalmazás és az átláthatóság elveinek, ha a szerződéskötéskor felmérhetővé, az egyoldalú szerződésmódosítás bekövetkeztekor pedig ellenőrizhetővé teszi a fogyasztó számára a rá nézve hátrányos szerződésmódosítás indokoltságát, arányát, mértékét. Utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az átláthatóság mellett kiemelt szerepe van a szimmetria elvének, mely a kötelmi jogi szolgáltatások egyenértékűségét, az értékegyensúlyt garantálja; osztotta alperes azon álláspontját, hogy ezen elvnek akként kell érvényesülnie, hogyha a szerződés a fogyasztó hátrányára történő körülményváltozás hatását áthárítja, akkor kötelezettség legyen a fogyasztó javára történő körülmények megváltozása esetén annak fogyasztó javára történő érvényesítése.

Az elsőfokú bíróság a beazonosíthatóság érdekében az ítélet tényállásában az általa alkalmazott számozás felhívásával vizsgálta a keresetben nevesített termékekre vonatkozó igények megalapozottságát azzal, hogy termék alatt egy adott szolgáltatás egy adott időállapotát értette, és az alábbiakra vont le következtetést.

Az 1. pontban nevesített termék szerződési rendelkezései nem felelnek meg az átláthatóságnak, mert a kikötésekből nem láthatta előre a fogyasztó, hogy milyen összefüggések alapján, milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá áthárítására; sértik a kikötések a ténylegesség elvét is, mert az ügyleti kamat, a rendelkezésre tartási jutalék, az egyéb díjak és a szerződés egyéb feltételei változtathatósága azonos feltételrendszerhez kötött, annak ellenére, hogy azok alapvetően eltérő funkciót töltenek be a szerződéses jogviszonyban, így mértéküket is eltérő tényezők befolyásolják. Sértik a kikötések a szimmetria elvét is, mert nem kezelik kötelezettségként a fogyasztó javára történő körülmények megváltozása esetén annak a fogyasztó javára történő érvényesítését.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a fentiekkel azonos megítélés alá esnek a 3., 5., 7., 8., 9., 10., 12., 13., 14., 15., 17., 19., 21., 22., 24., 25., 27., 29., 31., 32., 34., 35., 37., 38., 40. és 41. szám alatt megnevezett termékek keresetlevélben felhívott kikötései is.

A 2. szám alatt idézett szerződéses rendelkezések az átláthatóság, a ténylegesség és a szimmetria elvén kívül nem felelnek meg a tételeesség elvének, mert az ok-lista a „különösen” kifejezés használata miatt példálózó felsorolásnak tekintendő, valamint sértik az objektivitás elvét is, mert azt, hogy a biztosíték értékesíthetőségében, a fogyasztó fizetési képességében változás következett-e be, a felperes megítélésére bízzák. Emellett felperesnek ráhatása van a működési feltételeire, így az e körben nevesített okok sem felelnek meg az objektivitás elvének. Sértik a kikötések az arányosság elvét is, mert a késedelmes fogyasztót az ügyleti kamat és a késedelmi kamat együttes emelése kétszeresen sújtja.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a fentiekkel azonos megítélés alá esnek a 4., 6., 11., 16., 18., 20., 23., 26., 28., 30., 33., 36., 39., 42. szám alatt megnevezett termékek keresetlevélben felhívott kikötései is.

A 43., 44., 45., 46., 54., 55., 56., 61., 68., 70., 71., 72., 73., 74. szám alatt megnevezett termékek keresetlevélben felhívott kikötései az átláthatóság és szimmetria elvén kívül nem felelnek meg a felmondhatóság elvének sem, mert a szerződésmódosítás esetére nincs biztosítva a fogyasztó számára a felmondás joga. Emellett a 43-46. számú termékek

rendelkezései vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, mivel a kamatmódosítás nem a szerződés előre rögzített tartalmának megfelelően következik be, hanem egyoldalú szerződésmódosítással, ezen rendelkezések érdemi vizsgálatának volt helye.

Ugyanezen indokból döntött az elsőfokú bíróság a 47., 48., 57., 62., 66., 67., 69., 75. számú termék esetén a szerződési rendelkezések érdemi vizsgálata mellett és azt állapította meg, hogy azok nem felelnek meg az átláthatóság, ténylegesség, szimmetria és objektivitás elvének.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a 49., 50., 58., 63, 76. és 77. szám alatt megnevezett termékek keresetlevélben felhívott kikötései nem felelnek meg az átláthatóság, a ténylegesség, a szimmetria, az objektivitás és az arányosság elvének. Valamennyi esetében az üzletszabályzat 1.4.1. pontja, valamint az 50. és 77. számú termékek esetén a blanketta szerződés rendelkezései felülírják az ÁSZF referencia kamatra vonatkozó rendelkezéseit, mivel lehetővé teszik az üzleti kamat megváltoztatását egyoldalú akaratnyilatkozattal úgy, hogy a szerződéses terhek várható alakulására nem vonható le következtetés, ezért a kikötések nem estek a felperes által hivatkozott szerződésmódosulás körébe.

Az 51., 52., 53., 59., 60., 64., 65., 78., 79., 80. és 81. szám alatt megnevezett termékek keresetlevélben felhívott kikötései nem felelnek meg az átláthatóság, a ténylegesség, a szimmetria, a tételeesség, az objektivitás és az arányosság elvének. Az üzletszabályzat 1.4.1.2., 1.4.3.2., az ÁSZF 1.3., 1.3.1. pontjai vonatkozásában megállapította, hogy a „különösen” kifejezés miatt az ok-lista példálózó, az üzletszabályzat 1.4.1.1. pontjában a forrásköltség és annak áthárítása mechanizmusa nincs meghatározva. Az üzletszabályzat 1.4.3.2. pontjában értelmezhetetlen és átláthatatlan az „FXSWAP és egyéb hozamgörbék egymáshoz képesti kedvezőtlen elmozdulása” mint egyoldalú szerződésmódosításra alapot adó ok. Az ÁSZF 4.4.3.1. pontjában a refinanszírozási kamatfelár változására vonatkozó kikötés esetén a felperesnek az ÁSZF 1.3., 1.3.1. pontján keresztül lehetősége nyílik a refinanszírozási kamatfelár egyoldalú módosítására, úgy, hogy a szerződéses terhek várható alakulására nem vonható le következtetés.

A 82., 83. szám alatt megnevezett termék vonatkozásában a blanketta szerződés 7. pontja és az ÁSZF 6.8. pontja egybevetése alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felhívott szerződési rendelkezések nem felelnek meg az átláthatóság, a ténylegesség, a szimmetria, a tételeesség, az objektivitás és az arányosság elvének, valamint nincs biztosítva a fogyasztó számára a felmondás joga.

A 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95. szám alatt megnevezett termék keresetlevélben felhívott rendelkezései tekintetében arra vont le következtetést, hogy nem felelnek meg az átláthatóság, a ténylegesség, a szimmetria, a tételeesség és az arányosság elveinek, továbbá az ÁSZF III.1.c, II.4.g, II.9.j.iv., II.9.j.iii, valamint a blanketta szerződés 3.13., 3.14., 3.15. pontja felülírja a referencia kamatra vonatkozó rendelkezéseket.

Az elsőfokú bíróság 8-III. sorszámú végzésével elutasította az EUB előtti előzetes döntéshozatali, valamint az Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezésére és ezzel összefüggésben a per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló felperesi kérelmet.

Nem látta szükségét kezdeményezni a Törvény, illetve a 2/2014. PJE határozat alaptörvény-ellenességének, illetve nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítása érdekében a 2011. évi CLI. törvényen alapuló egyedi normakontroll eljárást; nem észlelt alaptörvény-ellenességet sem a jogállamiság elvével, sem a hátrányos megkülönböztetés tilalmával, illetőleg a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatban. Álláspontja szerint önmagában az, hogy a Törvény speciális anyagi és eljárásjogi rendelkezések alkalmazását írja elő, nem eredményezi automatikusan a jogok és elvek kifogásolt sérelmét. Megítélése szerint a Törvény által meghatározott jogkérdés a rögzített eljárási szabályok mellett a bírósági eljárással kapcsolatos alkotmányossági követelményeknek megfelelően eldönthető volt. Utalt arra, valamennyi alkotmányossági szempont vonatkozásában indokolási

kötelezettség nem terheli, osztotta ugyanis azt az álláspontot, hogy az alkotmánybírósági felülvizsgálatra vonatkozó indítvány elutasításának az indokolása bírósági normakontrollt eredményezne, ugyanis azt kellene megállapítani, hogy egy adott jogszabály nem alkotmányellenes. Alkotmányellenesség hiányában a bíróság az indítvány elutasítását nem köteles részletesen indokolni, önmagában a döntés jelzi, hogy az érintett jogszabály alkotmányellenességét nem észlelte.

Indokolatlannak találta az elsőfokú bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet is, figyelemmel az Európai Unióról szóló Szerződésre (a továbbiakban: EUSZ) és az Európai Unió működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikkében foglaltakra, mely szerint az EUB hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára,

a) a Szerződések értelmezése;

b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése kérdésében.

Kifejtette, ha egy tagállam bírósága előtt a fenti körben meghatározott kérdés merül fel és a bíróság úgy ítéli meg, hogy az ítélet meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, akkor kérheti az előzetes döntést. Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, a bíróság köteles az EUB-hoz fordulni. Mindezek figyelembevételével az elsőfokú bíróság arra vont le következtetést, az uniós jog alapján az előzetes döntéshozatali eljárás arra szolgál, hogy a tagállami bíróság az előtte folyamatban lévő ügyben egy közösségi jogi norma értelmezésével vagy érvényességével kapcsolatban forduljon az EUB-hoz. A felperes által indítványozott kérdések nem tartoznak a 267. cikk szerinti körbe - annak vizsgálatára irányultak, hogy a tagállami jogszabály összeegyeztethető-e valamely közösségi jogi normával, illetőleg érinti-e a jogszabály alkalmazhatóságát, hogy annak notifikálására és a szükséges konzultációra nem került sor - ezért a kérelmet elutasította.

Mellőzte az elsőfokú bíróság felperes igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló indítványát is, figyelemmel arra, hogy a per tárgya jogkérdés eldöntése, mely nem tartozik szakértői kompetenciába.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság 8-III. sorszámú végzését kifogásolva elsődlegesen az EUB előzetes döntéshozatali eljárása kezdeményezését, a per tárgyalásának Pp. 155/A. § (1) bekezdése szerinti felfüggesztését, másodlagosan Alkotmánybíróság általi normakontroll bíróság általi kezdeményezését, erre tekintettel a per tárgyalásának a Pp. 155/B. § (1) bekezdése szerinti felfüggesztését kérte. A Törvény közjogi érvénytelensége ellenére történő érdemi határozathozatal esetére az első fokú ítélet megváltoztatását, keresetének történő helyt adást, alperes első- és másodfokú perköltésben marasztalását kérte.

Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szükségessége körében változatlanul arra hivatkozott, hogy a régi Hpt. 210. § (3)-(5) bekezdése, és a Kormányrendelet a 93/13/EGK Irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 1. cikk (2) bekezdése alapján olyan jogszabályi rendelkezésnek minősül, mellyel a jogalkotó elvégezte az érdekmérlegelést a fogyasztó és szerződő partnere között, ezért az ennek megfelelő üzletszabályzat, általános szerződési feltétel vagy blanketta szerződés kikötése nem minősülhet tisztességtelennek az uniós jog alapján; az Irányelv Melléklete figyelembevételével is megállapítható, hogy a Törvény olyan szerződési kikötéseket minősít tisztességtelennek, amelyek kifejezetten nem azok. Állítása szerint a Törvény nem minősül

az Irányelv 8. cikke értelmében a fogyasztók részére magasabb szintű védelmet biztosító rendelkezésnek, mert egyrészt a tisztességtelenség vélelmének megdöntése esetén a fogyasztó egyedi igényérvényesítése lehetetlen - ő maga nem részese a Törvény alapján indított eljárásnak - másrészt az utólag történő tisztességtelenség minősítés és annak jogszabályba iktatása nem felel meg az uniós jogelveknek, sérti a jogbiztonságból eredő visszamenőleges jogalkotás tilalmát és az arányosság követelményét.

Az Irányelv 8a. cikke szerint a 8. cikkel összhangban történő rendelkezés elfogadásáról a tagállamnak tájékoztatnia kell a Bizottságot; az EUB gyakorlata értelmében a notifikációs kötelezettség elmulasztása önmagában kizárja a Törvény alkalmazását. Az Európai Központi Bankkal (a továbbiakban: EKB) történő konzultáció elmaradása kötelezettségzegés; ezen hiányosságok folytán a nemzeti jogszabály magánjogi jogalanyokkal szemben alkalmazhatatlan.

Hivatkozott felperes arra is, hogy a Törvény 4. § (1) bekezdés a)-g) pontjai szerinti szabályozás ellentétes az Irányelv rendelkezéseivel, mivel az EU jog szerint a tisztességtelen feltételek meghatározása az EUB és a nemzeti bíróságok hatásköre; kétségtelen, hogy a kifogásolt Törvény PJE határozaton és PK véleményen alapul, ezek azonban nem korlátozzák az eljáró nemzeti bíróság döntési szabadságát oly módon, ahogy azt a Törvény jogszabályként teszi.

Felperes álláspontja szerint a Törvény ellentétes az Első Fogyasztási, a Második Fogyasztási Hitel Irányelv és a Lakóingatlan-hitelezési Irányelv rendelkezéseivel, utóbbi kettőben az uniós jogalkotó maga hajtotta végre a fogyasztó és a pénzügyi intézmény érdekei közötti mérlegelést, ez alapján olyan szabályrendszert megalkotva, melytől a tagállamok sem a fogyasztó, sem a pénzügyi intézmény terhére nem térhetnek el. Hangsúlyozta, mindkét irányelv adottnak veszi az egyoldalú szerződésmódosítási kikötés alkalmazásának a lehetőségét, ugyanakkor a Törvény ehhez képest olyan szigorú feltételrendszert állított fel, amely nagymértékben elnehezíti, gyakorlatilag lehetlenné teszi az egyoldalú szerződésmódosítást a pénzügyi intézmények számára.

Az Európai Unió Szerződése által elismert Európai Unió Alapjogi Chartája védi a tulajdont, a Törvény 4. § (1) bekezdése általi visszamenőleges hatályú módosítás azonban aránytalan tulajdonkorlátozást valósít meg, ugyanis 10 évre visszamenőleg semmissé válhat a fogyasztói kölcsönszerződésekben végrehajtott mindenfajta kamatemelés, amely összességében jelentős kötelezettséget eredményezhet a felperes számára, tulajdonosi tőkejuttatás nélkül a működése ellehetetlenülhet. A régi Hpt. 210. § (3)-(5) bekezdésének és a Kormányrendeletnek megfelelő egyoldalú szerződésmódosítási kikötések tisztességesek, ezek visszamenőleges semmissé nyilvánítását sem általános gazdasági szükséghelyzet, sem a fogyasztók széles körét érintő jelentős változás nem indokolja.

Ugyanezen érvek alapján állította felperes a letelepedés szabadságának jelentős mértékű, meg nem engedett korlátozását, melyre álláspontja szerint uniós székhelyű vállalkozás leányvállalataként alappal hivatkozhat.

Kifogásolta felperes, hogy a Törvény sérti a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot.

Hivatkozott felperes arra is, hogy a tisztességtelenség visszamenőleges hatályú kimondása megfosztja a pénzügyi intézményeket jogos várakozásuktól, mely az általuk jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok gyakorlásához kapcsolódnak, így ellentétes a Törvény a jogos várakozások védelmének alapelveivel is.

Mindezek alapján felperes álláspontja szerint az EU joggal ellentétes nemzeti jogszabály nem alkalmazható; tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a sérelmezett közjogi végzésben arra vont le következtetést, hogy a felperes által megfogalmazott kérdések nem tartoznak az EUMSZ 267. cikke szerinti körbe. Fenntartotta, hogy az előzetes döntés iránti kérdés az EUMSZ 267. cikkén alapul, hiszen az uniós jog konkrét nemzeti szabályozási környezetre

vonatkozó értelmezését és nem annak megállapítását kérte, hogy a nemzeti jogszabály uniós jogba ütközik-e.

A felperes a fellebbezésében fenntartotta a Törvény Alaptörvénybe ütközése miatti normakontroll szükségességére vonatkozó érvelését. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság elengedhetetlen összetevője a jogbiztonság, melynek elvéből következik a 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) által előírt visszamenőleges jogalkotás tilalma. A Törvény 1. § (6) bekezdése a Jat. 2. § (2) bekezdésébe ütközően a hatálybalépését megelőző időre állapít meg kötelezettséget, annak eredményeképp ugyanis hosszú távú szerződéses jogviszonyok már elévült részköveteléseinek elévülése újra feléled; az 1. § (7) bekezdése a jövőre nézve változtatja meg az érintett fogyasztói kölcsönszerződések elévülési szabályait, ugyanakkor nem mutatható ki olyan, a normális változás kockázatán túlmenő körülményváltozás, amely az elévülés nyugvásának Törvényi kimondásával lenne kompenzálható. Alaptörvény-ellenes a tisztességtelenség vélelmének visszamenőleges hatályú felállítása is; a Törvény 4. § (1) bekezdése nem tekinti relevánsnak sem a régi Hpt.-nek, sem a Kormányrendeletnek történő megfelelést, tehát olyan egyoldalú szerződésmódosítási kikötések tisztességtelenségének a vélelmét is felállítja és köti új kritériumokhoz, amelyek mindenben megfelelnek a régi jogszabályi előírásoknak. Miután a Kormányrendeletnek, a régi Hpt. 210. § (3) és (4) bekezdésének, 210/A. §-ának, valamint a Magatartási Kódexnek megfelelő egyoldalú szerződésmódosítási kikötések fogalmilag nem minősülnek tisztességtelenségnek, a Törvény 4. § (1) bekezdése nem a hatályos jogot deklarálja, hanem aggályos módon visszamenőleges hatállyal jogszabályi úton szerződésmódosítást hajt végre, ezzel a res iudicata elvét is felülírja, ugyanis jogerős bírósági döntések ellenére az adósok a Törvényre hivatkozással jogerősen már elbírált követeléseiket ismét feléleszthetik. Ezzel esik egy tekintet alá a 2/2014. számú PJE határozat rendelkező részének 2. pontja, mely a bíróságok ítélezésén keresztül közvetetten, de kötelező erővel befolyásolja magánjogi jogalanyok helyzetét.

Jogállamisági szempontból aggályos az is, hogy a Törvény 3. § (6) bekezdése által Magyar Nemzeti Bankra delegált felügyeleti szerep számos eleme még ismeretlen.

A Törvény 8. § (1) bekezdés a) pontja sérti a jogszabály alkalmazására történő felkészüléshez való jogot, ugyanis nem biztosít arra megfelelő időt. A jogszabály mind a jogorvoslatra, mind az MNB felé teljesítendő bejelentési kötelezettségre rendkívül rövid határidőket szab, viszonyítva a Törvény hatálya alá tartozó szerződések rendkívüli mennyiségéhez. Irreális elvárás az is, hogy a pénzügyi intézmény fel tudjon készülni a peres eljárásra és megalapozott döntést tudjon hozni úgy, hogy a vonatkozó jogalkotási folyamat második fázisa még be sem fejeződött.

Sérti a Törvény a jogállamiság elvéből következő normavilágosság elvét is, mely ugyancsak ellentétes a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglaltakkal.

Felperes véleménye szerint a Törvény az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe ütközően diszkriminálja a pénzügyi intézményeket más szolgáltatókhoz képest, illetőleg a hatálya alá tartozó szerződéseket a hatálya alá nem eső többi hasonló szerződéshez képest. Sérül az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése is, a Törvény 6. §-a, 8. § (1) bekezdés a) pontja, 8. § (3) bekezdése, 9. § (3) bekezdése, 10. § (4) bekezdése és 11. § (1) bekezdése ellentétes a tisztességes eljáráshoz való joggal, ugyanis nem biztosítják, hogy olyan polgári perre kerüljön sor, amely elvileg alkalmas az anyagi igazság érvényre juttatására. Az eljárási rendelkezések külön-külön és összességükben értékelve sem adnak esélyt a pénzügyi intézmények számára a vélelem megdöntésére, az indokolatlanul rövid határidők, a limitált elbírálási határidő, továbbá a tisztességtelenség vélelme együttesen nem biztosítják az anyagi igazság felderítését, megfosztják felperest a meghallgatás jogától, és nem biztosítják a fegyverek egyenlőségét. Felperesnek ugyanis 30 napon belül benyújtandó egy

keresetlevélben kell valamennyi releváns üzletszabályzata, ÁSZF és blanketta szerződése tisztességét bizonyítani; a termékek számát, a vonatkozó kikötések 10 évre visszamenőleges különböző időállapotait figyelembe véve több száz kikötés tekintetében kell kereseti kérelmet benyújtania és egyenként bizonyítani a Törvényi kritériumok teljesülését. Aggályos az is, hogy csupán 30 napban meghatározott az első fokú eljárás időtartama, mely önmagában nem képes biztosítani azt, hogy felperes a jogi érveit, a bizonyítékait kellően előadhassa és azokat a bíróság érdemben mérlegelhesse. A tárgyalást csak egy alkalommal, és akkor lehet 7 nappal elhalasztani, ha az bizonyítás lefolytatása érdekében szükséges; ez kizárja egyes bizonyítási eszközök, így szakértő igénybevételét. A rövid határidőből következik, hogy egyetlen tárgyalási napon kellene megtárgyalni a több száz szerződéses kikötés érvényességét, amely nyilvánvaló képtelenség, további aggály, hogy amennyiben az alperes az érdemi ellenkérelmét a tárgyaláson nyújtja be, és az a bizonyítás lefolytatása érdekében nem kerül elhalasztásra, felperes nincs abban a helyzetben, hogy az ellenkérelemre érdemben reagáljon. Felperes véleménye szerint a bizonyítási teher pénzintézetekre terheléséhez a jogszabály olyan eljárást rendelt, amely eleve alkalmatlan a per tárgyához igazodó megfelelő mélységű és alaposságú bizonyításra, mindez kizárja az anyagi igazság érvényre jutásának elvi lehetőségét, sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és rossz fényt vet a bíróságokra is.

Kérte a felperes annak figyelembevételét, hogy a devizaperekben eljáró elsőfokú bíróság több ügyben helyt adott a normakontroll iránti kérelemnek, és Alkotmánybírósághoz fordult.

Az első fokú ítélet megváltoztatását megalapozó érvként hivatkozott felperes a peresített termékek Törvény tárgyi hatálya alá tartozása körébeni tévedésre; helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a gazdasági tevékenység céljából megkötött kölcsönszerződések, valamint az effektivitási kikötéssel ellátott devizakölcsön szerződések nem tartoznak a Törvény hatálya alá - utóbbi következik a 6/2013. PJE határozat 1. pontjából és az ahhoz fűzött indokolásból - ugyanakkor a Szabad felhasználású jelzálogkölcsön szerződések esetén irányadó blanketta szerződések I.1., IV.3., IV.9. pontja helytelen értelmezése folytán nem ismerte fel effektivitási záradék alkalmazását, ekként minősül ugyanis annak rögzítése, hogy a mindenkor esedékessé váló törlesztések, törlesztőrészletek, illetve bármilyen más pénzügyi kötelezettség CHF/EUR-ban teljesítendő. A blanketta szerződések nem tartalmazzak forint klauzulát, vagyis azt, hogy a hitelező forintban köteles folyósítani és az adós forintban köteles törleszteni; a szerződések szövege egyértelmű abban, hogy nem a felperes, hanem az adós rendelkezett arról, forintban vagy devizában törleszt. Az elsőfokú bíróság e körbeni indokolása azért téves, mert a per tárgyát nem a megkötött szerződések, hanem a blanketta szerződések vizsgálata képezi, továbbá a termék elnevezésének sincs jelentősége, mert a deviza alapú kölcsön fogalma csak 2010. november 27-től ismert, felperes azonban a CHF jelzáloghitelt 2008. december 2-ig, az EUR jelzáloghitelt 2010. július 1-ig nyújtotta, azaz a blanketta szerződéseket még azelőtt nevezte el, hogy a deviza alapú kölcsön törvényi definíciója ismertté vált volna. Annak alátámasztására, hogy a 37-42. szám alatti termékek a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésektől eltérően az úgynevezett egyéb deviza kölcsönszerződések kategóriájába tartoznak, hivatkozott a fellebbezésében új tényként megjelölt T/1272. számú törvényjavaslat (továbbiakban: Javaslat) általános indokolásának 2. pontjában rögzítettekre is.

A Javaslat egyértelművé teszi azon jogalkotói szándékot is, hogy a Törvény hatálya nem terjed ki a fizetési számlához kapcsolódó kölcsönszerződésekre; felperes 1-7. szám alatti Lombard Folyószámla Hitelszerződései fizetési számlához kapcsolódó rövidlejáratú hitelek voltak, melyeket felperes az adós által elhelyezett betét vagy értékpapír fedezete mellett nyújtott, így tévedett az elsőfokú bíróság, amikor ezen termékeket a Törvény hatálya alá tartozónak minősítette.

Nem osztotta felperes az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a régi Hpt. 210. § (3)-(5) bekezdései csak keretszabályozást adtak, melyet a pénzügyi intézmények rendelkezései töltöttek meg tartalommal, továbbá, hogy a piaci önszabályozás keretében létrehozott Magatartási Kódex nem jogszabály, így nem kötelező, ezért önmagában az, hogy az ok-lista megfelel a fentiekben foglaltaknak, nem zárja ki a feltételek tisztességtelensége bíróság általi vizsgálatát. Felperes ettől eltérő véleménye szerint a 2009. évi CL. törvény (II. Módosító törvény) 2010. január 1-től a régi Hpt.-ben a fogyasztói kölcsönszerződések körében az egyoldalú szerződésmódosítási kikötések kógens törvényi korlátait állította fel; a régi Hpt. ezen időponttól a Magatartási Kódex alkalmazásának és az írásban lefektetendő árazási elveknek az ellenőrzésére a Felügyeletet hatalmazta fel. Ebből következően a régi Hpt.-ben meghatározott kógens keretszabályokat a Felügyelet által elfogadott és ellenőrzött Magatartási Kódexben foglalt ok-lista és az ellenőrzött árazási elvek töltötték meg kötelező tartalommal, melytől a felperes nem térhetett el, így 2010. január 1-től a tisztességtelenség egyik fogalmi ismérve - a diszpozitív jogszabálytól való kedvezőtlen eltérés az adósok hátrányára - az általa alkalmazott szerződéses kikötésekből hiányzik. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a csatolt GVH határozatban foglaltakat, mely igazolta, 2004. január 1-je és 2008. március 31-e között megkötött Jelzálog Hitelszerződések esetén a jóhiszeműség és tisztesség elvének megfelelően járt el. A régi Hpt. 2010. november 27-től hatályos - a 2010. évi XCVI. törvénnyel (III. Módosító törvény) beiktatott - 210/A. § (4) bekezdése előírta, hogy fogyasztói kölcsönszerződés az ügyfél számára kedvezőtlenül kizárólag a kamat tekintetében, Kormányrendeletben meghatározott esetekben, feltételekkel és módon módosítható. Az e tárgyban született 275/2010. (XII. 15.) Korm.rendelet az elsőfokú bíróság által megállapítottaktól eltérően nem utal arra, hogy keretszabályozás lenne, meghatározza a kamatmódosítás feltételeit; ezt támasztja alá a 2/2012. PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolás is, mely éppen azt mondja ki, hogy a Kormányrendelet taxatív (kimerítően) előírja, hogy konkrétan melyek lehetnek az egyoldalú módosítás, a kamatemelés lehetséges okai. A PK vélemény indokolása szerint a jogszabályban nevesített okoknak a tisztességtelensége bíróság által nem vizsgálható. Ezzel összhangban áll a Javaslat, mely szerint forint alapú fogyasztói kölcsönszerződések és az egyéb deviza szerződések vonatkozásában nem kell vélelmezni a szerződéses kikötések tisztességtelenségét a 2010. november 27-ét követően közzétett általános szerződési feltételek, vagy azok fenti időpontot követően közzétett módosításai vonatkozásában; az eltérő szabályozás indoka a III. Módosító törvény ezen időpontban történő hatálybalépése. Az Irányelv 1. cikkének (2) bekezdésével összhangban álló régi Ptk. 209. § (6) bekezdése, az új Ptk. 6: 102. § (4) bekezdése alapján a kógens jogszabályi rendelkezéseknek, azaz a Kormányrendeletnek megfelelő szerződéses kikötés tisztességtelensége nem vélelmezhető, ezt támasztja alá a Javaslat szerinti módosítás is, így felperes Ingatlan Pénzügyi Lízingszerződéseiben 2010. december 1-től kezdődően alkalmazott, a 84-95. szám alatti termékeiben nevesített szerződési kikötések tisztességtelensége az elsőfokú bíróság által nem volt vizsgálható.

Tévesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a szerződésmódosulást szabályozó automatizmusok tekintetében is, ugyanis a Törvény 4. § (1) bekezdése szerint csak az egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés képezhet vizsgálat tárgyát. Ezen nem változtat az, ha az automatizmust tartalmazó blankettában, vagy üzletszabályzatban más, nem szerződésmódosulásról rendelkező, a Törvény 4. § (1) bekezdése szerinti általános szerződési feltételnek minősülő szerződéses kikötés is szerepel. Tekintve, hogy a szerződésmódosulásokat szabályozó szerződéses rendelkezések szövege egyértelműen elkülöníthető az egyoldalú módosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezések szövegétől, az elsőfokú bíróságnak a részleges érvénytelenség szabályait kellett volna alkalmaznia. Kifogásolta felperes, hogy az elsőfokú bíróság, bár

egyértett azzal, hogy dogmatikailag nem kizárt a részleges érvénytelenség megállapítása, mégsem vizsgálta ennek megfelelően egyenként az ok-listában található szerződéses rendelkezéseket.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, felperes azzal, hogy az általános szerződési feltételekben egyéb okból is kikötötte magának az egyoldalú kamatemelés jogát, felülírta a referencia kamatra vonatkozó kikötéseket, mert lehetősége nyílt a refinanszírozási kamatfelár egyoldalú megváltoztatására. Ezen ítéleti megállapítástól eltérően a refinanszírozási kamatfelarat nem a felperes, hanem a finanszírozó határozza meg, továbbá, ha egy adott kérdést a blanketta szerződés, az ÁSZF és az üzletszabályzat is szabályoz, akkor adott kérdésre elsőként a blanketta szerződés, másodsorban az ÁSZF, legvégül az üzletszabályzat rendelkezési az irányadók, így nem helytálló a „felülírásokra” vonatkozó ítéleti okfejtés sem. Mindezért felperes Gépjármű Vásárlás Finanszírozására kötött kölcsönszerződéseiben szereplő egyes szerződéses rendelkezések nem minősülnek valódi szerződésmódosításnak, az ügyleti kamat és a törlesztőrészlet változása ezen blanketta szerződések 4.2. és 4.3. pontjaiban meghatározott algoritmus szerint felperes döntésétől függetlenül történik, vagy a díjak változása fogyasztói árindex változáshoz kötött, mindezért a 43-83. szám alatti termékek sem tartoznak a Törvény hatálya alá.

Sérelmezte felperes, hogy az elsőfokú bíróság az egyes elvek érvényesülésével kapcsolatosan olyan követelményeket fogalmazott meg, mely sem a Törvényből, sem a kúriai döntésekből nem következnek.

Az átláthatóság elvének vizsgálata során az elsőfokú bíróság tévesen hívta fel a 2/2014. számú PJE határozat indoklásának III/2. pontjában foglaltakat, mely utal az EUB C-26/13. számú ítéletére, az ugyanis eltérő tényállású ügyben született. Abban az árfolyamrés kapcsán kellett tisztázni az átláthatóság követelményét, a terhek előreláthatóságát, a Kúria tehát téves analógiát alkalmazott, amikor a fenti ítélet árfolyamrés átláthatóságára vonatkozó megállapításait az egyoldalú szerződésmódosítási kikötésekre is kiterjesztette. Felperes véleménye szerint a szerződéskötéskor az átláthatóság érdekében csak az várható el, az egyoldalú szerződésmódosítási kikötéseit úgy fogalmazza meg, hogy az ésszerűen tájékozott, elvárható körülményekkel eljáró fogyasztó a körülmények lehetséges változását, ezáltal fizetési kötelezettségének lehetséges alakulását előre láthassa. Amennyiben a szerződéskötéskor előre meg lehet határozni, hogy az ok-listában felsoroltak milyen mértékben és módon hatnak ki a kamatra, költségre, díjra, és a körülmények adott mértékű változása milyen mértékű emelést tesz lehetővé, akkor valójában olyan algoritmus meghatározásáról van szó, amelyben a felek a szerződéskötéskor eleve megállapodnak, és amely a szerződésmódosulás fogalmi körébe tartozik. Ha viszont nem lehet előre meghatározni, hogy a körülmények változása milyen mértékben és módon hat ki a hiteldíj mértékére, akkor az átláthatóság elvére hivatkozással sem lehet a pénzintézzel szemben irreális elvárást támasztani. Az ezzel ellentétes jogértelmezés kiüresíti a változtatható kamat fogalmát, holott az és az annak alapján fennálló egyoldalú kamatváltoztatási jog jogszabály által elismert, az adott hiteltípus sajátosságai által indokolt jogosultság, melynek a fogyasztóra nézve kedvező hatása is lehet. Felperes álláspontja szerint nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a szerződésmódosítási kikötéseket tartalmazó szerződések mellékleteként azok részét képezte a tájékoztató az árfolyamváltozás kockázatairól, mely eligazítást tartalmazott a hitel törlesztőrészletének mértékét döntően befolyásoló deviza árfolyamváltozás hitel kamatára gyakorolt hatásáról.

Hivatkozott felperes arra is, hogy a „szükségessé teszi” megszorító kitétel alkalmazása azt eredményezte, hogy a hiteldíjat felső határ nélkül nem emelhette.

Az átláthatóságot biztosította a 2009. augusztus 1-től alkalmazott Magatartási Kódex, valamint az írásban rögzítendő árazási elvek, melyekben részleteznie kellett az árazási döntései alapelveit és az árazás folyamatát, mindezt a Felügyelet ellenőrzése mellett.

Az átláthatóságot biztosító szabálynak minősül a II. Módosító törvény által régi Hpt.-be beiktatott 210. § (3) bekezdése, a III. Módosító törvénnyel beiktatott 210/A. § (4) bekezdése, valamint a Kormányrendelet 1. § (3) bekezdése; állítása szerint 2010. december 18-tól a Lakáscélú Hitel, Kölcsön- vagy Pénzügyi Lízingszerződéseiben alkalmazott egyoldalú szerződésmódosítási kikötései megfeleltek a jogszabályi rendelkezéseknek, így szükségképpen átláthatók.

Az egyértelmű és világos megfogalmazás elve körében arra hivatkozott, hogy az egyoldalú szerződésmódosítási kikötések közgazdasági kifejezéseket elkerülhetetlenül tartalmaznak, hiszen a fogyasztói kölcsönszerződések tárgya pénzügyi szolgáltatás. Közgazdasági fogalmakat, szakmai kifejezéseket a fogyasztóvédelmi céllal létrejött kógens jogszabályi rendelkezések, a régi Hpt. 210/A. § (4) bekezdése, valamint az ok-listát meghatározó Kormányrendelet is tartalmaz. Sérelemzte, hogy az elsőfokú bíróság elutasította nyelvész igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló azon kérelmét, mellyel bizonyíthatta volna, hogy az általa használt kifejezések átlagos fogyasztó számára is világosak és egyértelműek voltak. Nem hagyható figyelmen kívül véleménye szerint az sem, elvárható a fogyasztótól, hogy hosszú távú ügylet esetén a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt, a szerződési feltételeket tartalmazó okiratot átlagfogyasztótól elvárható gondossággal tanulmányozza át; egy adós sem volt elzárva attól, hogy adott esetben pénzügyi ismeretekben jártas szakember közreműködését, segítségét vegye igénybe.

Tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság a szimmetria elvét, a Törvény szerint ugyanis az akkor nem érvényesül, ha a szerződéses kikötés kizárja, hogy a fogyasztó javára bekövetkező feltételváltozás hatása a javára érvényesítésre kerüljön. Ebből következően a szimmetria elve érvényesül, ha a feltétel nem zárja ki a fogyasztó javára történő egyoldalú szerződésmódosítást, nem szükséges tehát azt a pénzügyi intézmény számára kötelezővé tenni. Utalt arra is, 2009. augusztus 1-től a 2009. évi XIII. törvény (I. Módosító törvény) által a régi Hpt.-be iktatott szabály kimondja, ha a feltétel változása a kamat-, díj- vagy költségelem csökkentését teszi indokolttá, azt érvényesíteni kell (Hpt. 210. § (3) bekezdése). Emellett 2010. január 1-től a szimmetria elvének kötelező alkalmazását alapelvi szinten mondják ki felperes írásban rögzített árazási elvei is.

Felperes véleménye szerint az általa alkalmazott szerződéses kikötések megfelelnek a tételes meghatározás elvének is, mert teljeskörűen felsorolják az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülményeket, mely taxatív felsorolás zárt rendszert alkot. Ezt nem rontja le az, hogy az ok-listák egyes esetkörei után „különösen” kifejezést használt, mert a helytálló okon belül a körülmények példalózó felsorolása csak a meghatározás részletességét növeli.

Álláspontja szerint a kikötéseiben szereplő okok objektív jellegűek voltak, külső körülményt (szabályozói környezet, makrogazdasági környezet változása), vagy a felperestől függetlenül beálló olyan külső körülményt jelöltek meg, amelyet a rá vonatkozó kógens szabályok szerint volt köteles értékelni (hitelezési kockázat változása vagy a működési költségek változása). A felperesnek nem volt módja ezeket a körülményeket előidézni, befolyásolni, azok a döntésétől, a magatartásától függetlenül bekövetkezők voltak. Felperes a becsatolt és a Felügyelet által ellenőrzött eszköz-forrás menedzselési és kockázatkezelési szabályzatai betartásával volt köteles értékelni a biztosítékok értékében, a fogyasztó fizetési képességében bekövetkezett változást, így tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság e vonatkozásban az objektivitás elvének a sérelmét. Kifogásolta, hogy közgazdasági igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló kérelme elutasításra került, szakvéleménnyel bizonyíthatta volna, hogy a hitelbiztosítéki értékben, vagy a hitelkockázat megítélésében bekövetkező változást a rá vonatkozó kötelező szabályok szerint volt köteles értékelni és azt előidézni, mértékét befolyásolni nem volt módja.

Felperes álláspontja szerint érvényesült kikötéseiben a ténylegesség és az arányosság elve is, nem szerepeltetett olyan körülményt, amely közgazdaságilag indokolatlan lett volna, ne állt volna okszerű kapcsolatban a kamattal, a díjjal vagy a költséggel. Sérelmezte, hogy ennek alátámasztására indítványozott igazságügyi szakértői bizonyítási indítványának az elsőfokú bíróság nem adott helyt. Téves annak ítéleti megállapítása, sérti a ténylegesség elvét, ha az ügyleti kamat, a rendelkezésre tartási jutalék és az egyéb díjak változtatása ugyanazon feltételekhez kötött; ezen tételek együttesen képezik a hiteldíjat, melynek igazodnia kell az ok-listában meghatározott körülmények változásához, így nincs akadálya, hogy a felperes ugyanazon feltételekhez kösse a hiteldíj egyes elemei módosításának a lehetőségét. Utalt felperes arra is, hogy a „szükségessé teszi” megszorító kitétel alkalmazása is biztosítja a ténylegesség és arányosság elvének az érvényesülését, továbbá a 2010. január 1-től írásban rögzített árazási elvei is. Emellett a 2009. augusztus 1. napját követően alkalmazott egyoldalú szerződésmódosítási kikötések összhangban álltak az I. Módosító törvénnyel, kimondták ugyanis, hogy a szerződésmódosításra okot adó körülmények egy adott időpontban egymással ellentétes vagy arányaiban eltérő változást (növekedést, csökkenést) mutathatnak; a bank minden esetben az adott időpontban tényleges hatással bíró feltételeket hatásuk arányában veszi figyelembe a kondíció konkrét mértékének a meghatározásánál.

A felmondhatóság elve körében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ezen elv érvényesülését egyáltalán nem vizsgálta, annak tartalmára fenntartotta a keresetében e körben előadottakat.

Felperes fellebbezése kiegészítésében alkotmányossági aggályai és normakontroll iránti kérelme további alátámasztására hivatkozott arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla a 2014. szeptember 29-én meghozott végzésével - melynek indokait részletezte - az ... Bank Zrt. által indított devizaperben folyamatban lévő másodfokú eljárásban kezdeményezte a Törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességének megállapítását és a per tárgyalását felfüggesztette. Alaptörvény-ellenesség megállapítása esetén a Törvény rendelkezéseinek visszamenőleges megsemmisítésére vagy alkalmazásának kizárására kerül sor, mely jelen ügyben ezt megelőzően meghozatalra kerülő ítélet hatályon kívül helyezésére vezetne. További új körülményként hivatkozott arra, hogy a Javaslat 2014. évi XL. törvényként időközben elfogadásra és kihirdetésre került.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását, felperes másodfokú - a jogi képviselővel kötött ügyvédi megbízási szerződés szerinti - perköltségben marasztalását kérte.

Változatlanul vitatta, hogy előzetes döntéshozatali eljárásnak lenne helye; ugyanis nincs a jelen perben közvetlenül alkalmazandó, vagy közvetlenül érvényesülő uniós jogi szabály. Az Európai Unió irányelvi tagállami implementáció eredményeként alkalmazhatók, utóbbi késedelme vagy elmaradása esetén kerülhet szóba a közvetlen hatály. Az Irányelv implementációja megtörtént és mivel minimum harmonizációs jellegű, így az államnak mozgásteret biztosít, ezért közvetlen alkalmazásnak csak akkor lenne helye, ha az implementáció elmaradt volna, utóbbi hiányát támasztja alá az, hogy kötelezettségszegési eljárás nem indult. Az, hogy a Törvény valamely uniós jogi aktusba ütközik-e, nem lehet előzetes döntéshozatali eljárás tárgya, ilyen kérdés csak kötelezettségszegési eljárásban vizsgálható. A Törvény nem az uniós jogot implementálja, a szövege nem utal erre, továbbá az a korábbi magyar jogszabályokkal már megfelelően megtörtént; célja az Irányelv által előírt védelem biztosítása. A Törvény és az Irányelv összhangjának kérdése nem merülhet fel, mert a Törvény tisztességtelenségi szempontokat deklarál, nem teremt új

érvénytelenségi okokat, s mivel a minimum harmonizáció elvén alapul, nincs kizárva, hogy a nemzeti jogszabály a fogyasztó érdekeit jobban védő, számára több jogot biztosító megoldást alkalmazzon. Az EUMSZ 267. cikke alapján kialakult joggyakorlat szerint nincs helye előzetes döntéshozatali eljárásnak, ha a jogvitában esetleg alkalmazandó uniós szabály értelmezése kapcsán felmerült hasonló kérdésben kialakult bírói gyakorlat van. Az Irányelv jelen jogvitára esetlegesen alkalmazható rendelkezéseit az EUB többször értelmezte, mindezekon felül a Kúria a per tárgyához tartozó tisztességtelenségi kérdéseket úgy vizsgálta meg és dolgozta ki az alkalmazandó elveket, hogy a döntésével bevárta az EUB előtt C-26/13. szám alatt folyó előzetes döntéshozatali eljárásban született ítéletet.

A Törvény nem ellentétes az Irányelv 1. cikk (2) bekezdésével, az utóbbiban meghatározott hatályból következően ha a Törvény alapján olyan szerződési feltételek vizsgálatára kerül sor, amelyek eltérést nem engedő közens jogszabályi rendelkezéseket változtatás nélkül vettek át, az Irányelv bizonyosan nem alkalmazható, a tisztességtelenség vizsgálata azonban nem kizárt, jelen perben a bíróság feladata a tisztességtelenség vizsgálata a magyar jogszabályoknak az Irányelv 1. cikk (2) bekezdésével történő értelmezésével összhangban, ezért ezzel kapcsolatban nincs helye előzetes döntéshozatali eljárásnak.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az Irányelv nem rögzít kizárólagosan alkalmazandó eljárási szabályokat; az általa támasztott eljárási minimum követelmények nem jelentik, hogy a fogyasztói érdekvédelmet csak olyan eljárásokban lehet biztosítani, amelyeket feltétlenül az érintett fogyasztóknak, vagy érdekvédelmükre feljogosított személyeknek vagy szervezeteknek kell kezdeményezniük a tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazójával szemben. Az Irányelv nem zárja ki alternatív szerkezetű fogyasztóvédelmi eljárás bevezetését, a Törvény által felállított eljárási rend ennek felel meg, melyben a pénzügyi intézményeknek a **alperes nevé**mal szemben kell megindítaniuk a vélelem megdöntésére irányuló eljárást; ez előnyös a fogyasztók széles tömegei számára, ugyanakkor nem korlátozza a fogyasztók korábbi igényérvényesítési lehetőségeit. Az Irányelv fellebbezésben hivatkozott 8a. cikke 2014. június 13-át követően kötött szerződésekre alkalmazandó, emellett a törvény nem tekinthető az Irányelvet átültető jogszabálynak, így a tájékoztatás elmaradása nem kifogásolható, annak nincs meghatározott jogkövetkezménye sem.

A Törvény tervezete az EKB számára 2014. június 27-én bejelentésre került, a kivételes sürgősségre tekintettel a véleménye bevárása nélkül került elfogadásra, ezt azonban az EKB sem nevesíti érvénytelenségi okként, továbbá a konzultáció elmaradásához sincs jogkövetkezmény fűzve.

Alperes álláspontja szerint az Irányelv nem zárja ki, hogy a tagállami jogalkotó saját maga fogalmazzon meg fogyasztóvédelmi rendelkezéseket, megengedett a jogalkotó aktív szerepvállalása; jelen esetben bírósági döntés (PJE határozat) törvénybe foglalására került sor, tiszteletben tartva azt az elvet, hogy tisztességtelenségről a tagállami bíróságnak kell döntenie.

Vitatta alperes az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazhatóságát is; a Törvény nem implementációs aktus, a bírói gyakorlatban kialakított tisztességtelenségi szempontokat deklarálja, nem teremt új érvénytelenségi okot, ennél fogva nem avatkozik bele a felek szerződéses jogviszonyába. A Törvény nem jelenti a Chartában foglalt jogok tiltott korlátozását; a tulajdon mint alapjog közérdekből arányosan korlátozható; jelen esetben a korlátozás közérdekű, mert a fogyasztók széles rétegeinek érdekét szolgálja és arányos, mert igazságos teherelosztást eredményez a pénzintézet és a fogyasztó között. Vitatta az alperes, hogy sérülne a tisztességes eljáráshoz való jog; a Törvény biztosítja a bírósági eljárás igénybevitelének a lehetőségét, a megállapított határidők és eljárási jogi rendelkezések nem zárják ki az igényérvényesítést. A Törvény az elérhető leggyorsabb megoldást biztosítja a fogyasztóvédelmi célok elérése érdekében, ez a pénzintézetek érdekeit is szolgálja,

megelőzi az azonos jogkérdésben felmerülő jelentős mennyiségű per megindítását. Alperes véleménye szerint felperes a letelepedés szabadságára alappal nem hivatkozhat, ehhez ugyanis tényleges migráció szükséges, amely a Törvény rendelkezései kapcsán nyilvánvalóan nem merül fel, annak hatálya kizárólag Magyarországra terjed ki, az érintett pénzügyi intézmények tevékenységüket itt végzik a magyar jogszabályok szerinti valamely cégforma keretében.

Fenntartotta alperes felperes alkotmányossági aggályai alaptalanságára vonatkozó érvelését is. A Törvény 1. § (6) bekezdése a hatálya alá tartozó fogyasztói kölcsönszerződésekre a régi Ptk. elévüléssel kapcsolatos szabályainak értelmezésével mondja ki, hogy amíg a felek bármelyikének a kölcsönszerződésből eredően követelése áll fenn, illetve ellenkövetelése keletkezhet a másik féllel szemben, addig e követelések elévülése sem kezdődhet meg. Nincs olyan alkotmányos előírás, amely tiltaná a jogalkotónak, hogy a szabályozás tárgyát képező jogviszonyokra alkalmazandó jogszabályt értelmezze.

A Törvény 1. § (7) bekezdése azért nem vet fel alkotmányellenességet, mert az elszámolásra vonatkozó külön törvény az elévülés nyugvásának végső határidejét meghatározza, így nem állhat fenn jogbizonytalanság.

Vitatta alperes, hogy a pénzügyi intézmények számára utólagosan hátrányos jogi feltételeket megállapító jogalkotásról lenne szó; az 1999. március 1-től hatályos 18/1999. (II. 5.)

Korm.rendelet 2. § d) pontja előírta, hogy a fogyasztói szerződésben az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni különösen azt a szerződési feltételt, amely lehetővé teszi, hogy a fogyasztóval szerződő fél a szerződést egyoldalúan, a szerződésben meghatározott alapos ok nélkül módosítsa. A jogalkotó a Kúria jogértelmező döntését ültette át a Törvénybe, melyben meghatározott elvek ismertek 1999. március 1. óta (18/1999. (II. 5.) Korm.rendelet 2. § d) pontja), valamint 2010. óta (a régi Hpt. módosításai). A Kúria 2/2012. PK véleményének 6. pontja kimondja, nem ütközik visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába, ha a bíróság a szerződéskötés időpontjában hatályos Ptk. rendelkezések alapján az általános szerződési feltétel tisztességtelenségét állapítja meg olyan okból, amelyet utóbb a külön törvény - adott esetben a kialakult joggyakorlat tapasztalatait felhasználva - kötelezően is szabályoz. A régi Ptk. 209. § (1) bekezdésébe foglalt generálklauzulát kellett értelmezniük és alkalmazniuk az eljáró bíróságoknak, a 2010-2011-től indult perek nagy számára tekintettel született meg a Kúria 2/2012. PK véleménye, melynek 6. pontja sorolta fel és magyarázta meg azokat az elveket, amelyeket a tisztességtelen szerződési kikötést meghatározó, a régi Ptk. 209. §-ában található absztrakt generálklauzula értelmezésekor irányadónak tartott. A 2/2014. PJE a 2/2012. PK vélemény 6. pontját emelte jogegységi határozat szintjére és tette ezzel a bíróságok számára kötelezővé; a Törvény a hét elvnek a 4. § (1) bekezdésében történő megjelenítésével emelte törvényi szintre a bíróságok által alkalmazott elveket. Ebből következően a Törvény nem új jogszabályt alkotott visszamenőleg, nem avatkozott be sem lezárt, sem le nem zárt, sem jövőbeni jogviszonyokba, kizárólag eljárási szempontból tartalmaz újdonságot, azt célozva, hogy ugyanazon kikötéseket, ugyanazon elvek alapján egyetlen erga omnes hatályú ítélettel záruló eljárásban vizsgáljanak. Álláspontja szerint a Törvény általi törvényhozói beavatkozásnak sem az arányossága, sem a szükségessége nem vitatható.

Az MNB a rá egyébként vonatkozó külön törvény és egyéb jogszabályok alapján jár el a felügyeleti tevékenysége során, így az e körbeni alkotmányossági aggály is alaptalan.

Kellő a felkészülési idő a jogszabály alkalmazására is; a Törvény világos menetrendet ír elő, megfelelő határidő áll rendelkezésre a pénzügyi intézmények számára ahhoz, hogy megvizsgálják a szerződési kikötéseiket, eleget tegyenek az MNB felé teljesítendő kötelezettségüknek, illetőleg, hogy a perindításról döntsenek.

A Törvény nem sérti a normavilágosság elvét sem; személyi és tárgyi hatálya egyértelműen

meghatározott, továbbá a hatálybalépése kapcsán sem mutatkozik bizonytalanság. Nem sérti a Törvény a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét sem; bár valóban megkülönböztet egyes jogalanyokat, de azt értelemszerűen és indokoltan, valamint jogalkotói cél teljesülése érdekében teszi.

Alperes véleménye szerint a Törvény biztosítja a tisztességes eljáráshoz való jogot, melynek lényegi eleme, hogy minden fél azonos jogokat gyakoroljon, azonos kötelezettségek terheljék, részletesen kifejttesse jogi és ténybeli álláspontját, csatolhassa bizonyítékait, megismerhesse a másik fél beadványait, és azokra észrevételt tehesen; mindezek mellett olyan eljárásjogi határidők szükségesek, amelyek a jogviták elhúzódása ellen hatnak. A Törvény alapján biztosított a bírói út a jogorvoslatra is kiterjedően, a perek nagy számára és együttes társadalmi súlyára figyelemmel a rövid eljárásjogi határidők alappal nem kifogásolhatók, e körben szükséges és arányos korlátozás valósult meg, mely a professzionális infrastruktúrával rendelkező felek számára érdemben nem hátrányos. A jogvita tárgya jogkérdés elbírálása, melynek során ugyanazon ok-listák, ugyanazon elveknek való megfelelése okirati bizonyítás mellett vizsgálendő. A tisztességtelenséggel kapcsolatos szempontrendszer korábban is ismeretes volt, valamint nem új a bizonyítási teher megfordítása, a tisztességtelenségre vonatkozó törvényi vélelem felállítása sem, figyelemmel a 18/1999. (II. 5.) Korm.rendelet 2. § d) pontjában foglaltakra.

Alperes véleménye szerint irreleváns az, hogy az elsőfokú bíróság más ügyekben Alkotmánybírósághoz fordult, e körülmény a per felfüggesztésére sem ad alapot.

Nem osztotta alperes a Törvény tárgyi hatályának téves ítéleti megállapítására vonatkozó fellebbezési érvelést sem, hivatkozva arra, hogy a 2014. évi XL. törvény - mely még hatályba sem lépett - nem bír relevanciával, ugyanis a Törvény eredeti, ítélethozatalkori szövegét kell alkalmazni, így a Folyószámla-hitel szerződések a hatálya alá tartoznak. Felperes Szabad felhasználású jelzálogkölcsön-szerződéseinek effektivitási klauzulái attól függően váltak a szerződés részévé, hogy az adós hogyan választott, amennyiben az általa megjelölt bankszámla devizaneme eltért a kölcsön devizanemétől, akkor az effektivitási klauzula nem vált a szerződés részévé, forintszámla esetén tehát a szerződések devizában nyilvántartottnak és forintban törlesztettnek minősülnek, ebből következően ezen kölcsönszerződések a Törvény hatálya alá esnek.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság annak megállapításakor, hogy a Magatartási Kódex nem jogszabály, valamint a Kormányrendelet is keretszabálynak minősül; utóbbi következik az 1. § (1) bekezdésében foglaltakból, mely jogszabályszerű helyes értelmezésével az a következtetés vonható le, hogy a pénzügyintézeteknek maguknak kellett mérlegelniük a Kormányrendelet ok-lista elemei közül melyek felelnek meg a ténylegesség elvének, és ennek megfelelően kellett azokat átültetniük a saját szerződéses kikötéseikbe, ebből következően az csak a keretet szabta meg és a felperes rendelkezési joga töltötte ki tartalommal.

Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a referencia kamatlábhoz vagy meghatározott viszonyítási alaphoz kötött szerződésmódosítási kikötések is a Törvény hatálya alá tartoznak. Az ítéletben hivatkozott rendelkezések ugyanis csak egységesen bírálhatók el; felperes a referencia kamat változását is csak egy mérlegelési szempontnak tekintette a többi között, így részleges érvénytelenség alkalmazására sem kerülhetett sor. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság az ítéletében arra is, hogy a szerződés egyoldalú módosítását lehetővé tevő referencia kamatláb változást az ÁSZF fellazítja, mellyel gyakorlatilag korlátlan szerződésmódosítási jogosultsága keletkezett a felperesnek, így egészében semmis ezen szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötés; a blanketta szerződések és az ÁSZF rendelkezései egymást kiegészítik, és nem ellentmondóak.

A részleges érvénytelenség szabályainak alkalmazhatósága vonatkozásában az alperes kifejtette, a szerződéses kikötés fogalma alatt az összes olyan rendelkezés értendő,

amely a szerződésmódosítási jog gyakorlását szabályozza adott időállapotú szerződésben. Ebből következően a Törvény 4. § (1) bekezdés a)-g) pontjaiban felsorolt elvek a szerződéses kikötés érvénytelensége megállapíthatóságának a feltételei, így az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses kikötés nem bontható további „alegységekre”, nem állapítható meg tehát részleges érvénytelenség akkor, ha az ok-listában szereplő okok közül nem mindegyik ütközik a Törvényben rögzített elvekbe. Ha az ok-lista egészének szintjén érvényesülő elvek sérülnek, részleges érvénytelenség megállapításának nincs helye, hiszen a hiányosság valamennyi ok-lista elem vonatkozásában fennáll. Nem kezelhetők külön azok az ok-lista elemek, amelyeket a felperes is együttesen vett figyelembe és amelyek együtt hatottak közre a tényleges kamat-, díj-, vagy költségemelésben. Amennyiben a bíróság az ok-listából egyes okokat kiragad, másokat érintetlenül hagy, akkor egy új korlátozott ok-listát hoz létre, amellyel a felek szerződéses akaratát pótolja a PK vélemény 8a) pontjában foglaltakba ütközően. Ezen érvelést támasztja alá a régi Hpt. 210. § (4) bekezdés c) pontja is, mely szerint amikor a felperes egyoldalúan kamatot, díjat, költséget emel, akkor nem az ok-lista valamelyik elemét, hanem annak összes elemét egyedileg veszi figyelembe. eltérő jogi álláspont helytállósága esetén az elszámolás átláthatatlanná válna, mert utólag nem ellenőrizhető, hogy felperes szerződésmódosítási gyakorlata mennyiben alapult tisztességesnek, illetve tisztességtelennek nyilvánított ok-lista elemeken.

A tisztességtelenség vizsgálati szempontjai körében változatlanul arra hivatkozott, a Törvény alapján csak az vizsgálható, hogy a felperes által tisztességesnek tartott szerződési kikötés megfelel-e a Törvény 4. § (1) bekezdésében rögzített elveknek, azok más jogszabályokkal történő összevetésére nincs mód, továbbá a 11. § (1) bekezdésben lefektetett korlát értelmében nem lehetséges vizsgálni minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételeknek a szerződés más feltételeivel, vagy más szerződésekkel való kapcsolatát. Figyelmen kívül kell, hogy maradjon az Irányelv, illetőleg az uniós jogi normák, valamint felperes belső szabályzatai, árazási elvei, melyek vonatkozásában helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy azok nem váltak a szerződések részévé, továbbá figyelmen kívül marad a GVH eljárása is, az ugyanis nem terjedt ki a szerződési feltételek tisztességtelenségének polgári jogi alapú vizsgálatára.

Az átláthatóság elve vonatkozásában a Kúria helyesen állapította meg a 2/2014. PJE határozatában, hogy a Kásler ügyben megfogalmazott elvek nemcsak az árfolyamrés tekintetében alkalmazhatók, hanem az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési feltételekre is. Ezen PJE határozat alapján helyesen és logikai ellentmondásoktól mentesen állapította meg az elsőfokú bíróság az átláthatóság elvének a tartalmát, azt, hogy a szerződéses rendelkezésekből egyértelműen ki kell tűnnie, az oklistában felsorolt körülmények milyen okból, mértékben és módon hatnak ki a kamat, költség, díj mértékére, azok adott mértékű változása milyen mértékű emelést tesz lehetővé. Az árfolyamváltozás kockázatairól szóló tájékoztatás irreleváns a szerződési kikötések tisztességessége szempontjából, mert nem képezik részét a Törvény hatálya alá tartozó szerződéses kikötéseknek. Téves felperes azon érvelése, hogy a „szükségessé teszi” megszorító kitétel biztosította a hiteldíjemelést felső határát, az ugyanis nem a hiteldíj módosításának mértékére, hanem annak eseteire vonatkozik, továbbá nélkülöz minden konkrétumot. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a 2/2012. PK vélemény 5. pontjával egyezően fejtette ki azon álláspontját, hogy a Magatartási Kódexnek megfelelés nem elegendő az átláthatóság biztosításához; ezen elv nem szűkíthető le a szerződésmódosítás okának és mértékének utólagos ellenőrzésére sem; a fogyasztónak előre kell látnia, hogy milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására, így felperes alaptalanul hivatkozott a Hpt. 210. § (3) bekezdésében foglaltakra is. Tekintve,

hogy a Kormányrendelet a fent kifejtettek szerint kógens keretszabály, melyet a felek rendelkezési joga tölt meg tartalommal, az ok-lista Kormányrendeletnek megfelelőse nem jelenti a tisztességesség elvének maradéktalan érvényre jutását is.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az egyértelmű és érthető megfogalmazás elve körében nem elegendő, hogy a rendelkezések nyelvtanilag érthetők legyenek, szükséges, hogy az átlagos fogyasztó képes legyen saját terhei változására vonatkozó következtetés levonására, mérlegelni saját kockázatát. A szakkifejezések sorozatos hivatkozása információs zűrzavart okoz, emellett azok oly mértékben általánosak, hogy nem derül ki mikor, milyen mértékhez viszonyított változás következtében, milyen módosulás következik be. Az a körülmény, hogy szakkifejezések szerepelnek jogszabályi szövegekben, a Magatartási Kódexben, irreleváns, mert azok címzettjei a pénzügyi szolgáltatásokat végző szaktudással rendelkező intézmények és az, hogy a hivatkozott rendelkezéseket betartja, csupán azt jelentheti, hogy a tevékenységét jogszerűen végzi, az általános szerződési feltételek tisztességessége ehhez képest többletkövetelmény annak alkalmazójával szemben. Irreleváns a fogyasztó esetleges tájékozódási kötelezettségére vonatkozó érvelés is, ennek az egyedi ügyben, a konkrét személlyel kötött szerződés körében lehet jelentősége.

Helytálló az elsőfokú bíróság azon álláspontja is, hogy a szimmetriának garanciális szerepe van, nem felel meg ezen elvárásnak az a szerződéses kikötés, amely ugyan nem zárja ki a fogyasztó javára történő egyoldalú szerződésmódosítást, azonban azt kifejezetten nem teszi kötelezővé.

A tételes meghatározás elve körében ítéletben kifejtettekkel az alperes azzal értett egyet, hogy nemcsak a példálózó ok-lista sérti ezen elvet, hanem az is, ha az ok-lista nem alkot zárt rendszert, elemei tágran értelmezhetők és a felperes döntésétől függően tovább bővíthetők. Téves az a felperesi érvelés, hogy önmagában a helytálló okon belüli felsorolás nem teszi példálózóvá a felsorolást, mivel a felperes kikötéseiben nem található önmagában is helytálló ok.

Az objektivitás elve körében kiemelte az alperes, felperes a fellebbezésében sem tudta bizonyítani a kikötések objektív jellegét, ugyanis azáltal, hogy a hivatkozott kikötések lehetőséget biztosítanak számára a szerződésmódosítási feltételek befolyásolására, azok tisztességtelennek minősülnek.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság a ténylegesség és arányosság elvének meghatározásakor sem, helytállóan vont le következtetést arra, hogy sértik a ténylegesség elvét azok a kikötések, melyek azonos feltételrendszerhez kötik az ügyleti kamat, a rendelkezésre tartási jutalék, az egyéb díjak és a szerződés egyéb feltételeinek meghatározhatóságát, mert azok alapvetően eltérő funkciót töltenek be a jogviszonyokban, így a mértéküket is eltérő tényezők befolyásolják.

A felmondhatóság elve körében utalt az ellenkérelmében előadottakra azzal, hogy ezen elvnek nem felel meg önmagában a felmondási jog biztosítása, mivel a 2/2012. PK vélemény 6. f) pontja szerint az is szükséges, hogy a kikötés reális alternatívát biztosítson a fogyasztó számára. Az egyösszegű visszafizetési kötelezettség, a hitelkiváltás magas tranzakciós költsége meggátolja a felmondási jog hathatós érvényesítését, mivel a felperes ilyen rendelkezéseket alkalmazott, a kikötései ez okból sem felelnek meg a tisztességesség követelményének.

Alperes álláspontja szerint nem tévedett az elsőfokú bíróság felperes bizonyítási indítványai mellőzésekor sem; fenntartotta azon álláspontját, hogy az árazási elvek és a belső szabályzatok nem váltak a Törvény hatálya alá tartozó szerződési kikötések részévé, a szakértői indítvány pedig - amellett, hogy a jogvita jogkérdés - azért sem volt teljesíthető, mert az előterjesztésére késedelmesen került sor. Utalt arra is, hogy nyelvész szakértő kirendelése különösen indokolatlan és önmagában aggályossá teszi a kikötések

egyértelműségét, érthetőségét.

A Fővárosi Ítéltábla az ügy érdemi jogorvoslati elbírálása mellett döntött, az alábbiak szerint nem értett egyet felperes előzetes döntéshozatali, illetve Alkotmánybíróság előtti normakontroll eljárás szükségességére vonatkozó fellebbezési érvelésével.

A kérelemben hivatkozott Irányelv célja, hogy az Európai Unió tagállamaiban a tisztességtelen szerződési feltételeket illetően egységes, a fogyasztói jogokat egyértelműen meghatározó fogyasztóvédelmi szabályozás valósuljon meg, mely védelmi rendszer azon az elven alapul, hogy a fogyasztó a tárgyalási lehetőségei, az információs szintje tekintetében hátrányos helyzetben van az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest, általuk előzetesen meghatározott olyan szerződéses feltételek elfogadásáról kell döntenie, melyek tartalmát nincs módja befolyásolni. Ezen egyenlőtlenesség csak a szerződő feleken kívüli pozitív beavatkozással egyenlíthető ki; az Irányelv olyan szabályozás kialakítását követeli meg a tagállamoktól, amely alapján a fogyasztót nem kötik a szerződő partnere által egyoldalúan kikötött tisztességtelen szerződési feltételek. Az Irányelv minimum követelményi rendszert állít fel, a 6. cikk értelmében fogyasztóra kötelezettséget nem jelentő, a 3. cikkben meghatározott tisztességtelen feltételek lehetséges eseteit a Melléklete példálódzó jelleggel nevesíti; a tagállamokra bízta - többek között - a tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés érvénytelenségi jogkövetkezményének a szabályozását, a tisztességtelen feltételek alkalmazása elleni eszközöknek a meghatározását, melynek során a 8. cikk szerint a nemzeti jogrendjükben a fogyasztók magasabb szintű védelme érdekében szigorúbb rendelkezéseket fogadhatnak el, vagy tarthatnak hatályban.

Az Irányelvet átültető jogharmonizációs célból került sor a Ptk. 1997. évi CXLIX. törvénnyel történő módosítására, az 1998. március 1-jén hatályba lépő Ptk. 209. § (1) bekezdése az általános szerződési feltétel tisztességtelenségének jogintézményét bevezetve annak megtámadhatóságát engedte, a Ptk. 209/B. § (1) bekezdése definiálta a tisztességtelenség fogalmát, a Ptk. 209/B. § (2) bekezdése példálódzva meghatározta a tisztességtelenségi kritériumokat.

Az 1997. évi CXLIX. törvény 11. §-ának (4) bekezdésébe foglalt felhatalmazás alapján a 18/1999. (II. 5.) Korm.rendelet - a 3. § (2) bekezdésében jogharmonizációs célját kinyilvánítva - az Irányelv Mellékletének átültetését célozta, nem taxatív jelleggel az 1. §-ában a feltétlenül (fekete lista), a 2. §-ában az ellenkező bizonyításáig (szürke lista) tisztességtelenségnek minősülő szerződési feltételeket nevesítette; a 2. § d) pontban foglaltak szerint az egyoldalú szerződésmódosítást feltételhez, a szerződésben meghatározott alapos okhoz és a fogyasztót egyidejűleg megillető azonnali hatályú elállási vagy felmondási jog biztosításához kötötte.

A kölcsönszerződések speciális jellemzőire tekintettel ugyancsak jogharmonizációs és fogyasztóvédelmi céllal az 1997. január 1-jén hatályba lépő régi Hpt. 210. § (3) bekezdése a kamatot, díjat vagy egyéb feltételt érintő, a fogyasztóra hátrányos egyoldalú szerződésmódosítást a szerződésben meghatározott feltételek fennállása esetére tette lehetővé.

A hazai jogátültető szabályozási megoldásokat is érintő európai bírósági ítéletekre épülve, - figyelembe véve az EUB Irányelvből fakadó követelményeket értelmező kiterjedt joggyakorlatát - került sor Magyarországnak Európai Unióhoz történő csatlakozását követően a 2006. évi III. törvénnyel történő Ptk. módosítással a szabályozás újrastrukturálására; a Ptk. 209. § (1) bekezdése újradefiniálta, pontosította a tisztességtelenség fogalmát, elhagyva annak kritériumai példálódzó meghatározását, a 209/A. § (2) bekezdése pedig eltérve a Ptk. 209/A. § (1) bekezdésében változatlanul fenntartott megtámadhatóság főszabályától, a fogyasztói szerződések tekintetében eltérő érvénytelenségi jogkövetkezményt, semmisséget határozott meg, és a szankcionálást kiterjesztette az általános szerződési feltételeken kívül

az egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses kikötésekre is.

A jogharmonizációs rendbe illeszkedett a 2009. évi XIII. törvénnyel történő Hpt. és a 2009. évi XXXI. törvénnyel történő Ptk. módosítás.

A Hpt. 210. § (3) bekezdése a fogyasztóval kötött kölcsön vagy pénzügyi lízingszerződésben az ügyfélre kedvezőtlenül kizárólag a kamat, díj vagy költség egyoldalú módosítását engedte, az azokra kihatással bíró ok-okozati feltételek megváltozása esetére. A módosított Ptk. 209. § (4) bekezdése az Irányelv 5. cikkének megfelelés érdekében a tisztességtelenség megállapítására alapot adó, semmisségre vezető önálló okként nevesítette azt, ha a szerződési feltétel nem világos vagy nem érthető, továbbá az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésével összhangban a 209. § (5) bekezdésében a tisztességtelenség értékelésének köréből egyébként kivont, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányosságára vonatkozó szerződési rendelkezés tekintetében is megkívánta a félreérthetetlen megfogalmazást.

Jogharmonizációs céllal született továbbá a 2009. évi CL. törvénnyel és a 2010. évi XCVI. törvénnyel történő Hpt. módosítás. Az előbbi módosítással hatályba léptetett Hpt. 210. § (3) bekezdése előírta a pénzügyi intézmények számára, hogy a szerződésben tételesen jelöljék meg a későbbi egyoldalú szerződésmódosítás lehetséges objektív okait (ok-lista) és írásban rögzítsék árazási elveiket; az utóbbi módosítással hatályba lépett Hpt. 210/A. § (4) bekezdése a fogyasztóval kötött lakáscélú hitel és kölcsön- vagy pénzügyi lízingszerződéseire előírta, hogy az az ügyfél számára kedvezőtlenül kizárólag a kamat tekintetében, kormányrendeletben meghatározott esetekben, feltételekkel és módon módosítható, amennyiben azt a jegybanki alapkamat, a refinanszírozási kamatlábak, a pénzügyi indexek, a hitelező lekötött ügyfélbetétei kamatának változása, a szabályozói környezet, illetve a hitelkockázat kormányrendeletben meghatározott változása indokolja.

A Hpt. 235. § (1) bekezdésének o) pontjában írt felhatalmazás alapján a 275/2010. (XII. 15.) Korm.rendelet a fogyasztóra kedvezőtlen kamatmódosítás taxatív ok-listáját meghatározta.

A fogyasztói, különösen a deviza alapú hitel, kölcsön és pénzügyi lízingszerződések vonatkozásában történt nagyszámú perindításra tekintettel vált szükségessé az, hogy a jogvitákban a fenti jogszabályok alkalmazására a bírói gyakorlatban egységesen és az Irányelvvvel összhangban kerüljön sor, ennek érdekében - figyelembe véve az EUB releváns ítéleteit és előzetes döntéshozatalt is bevárva - hozta meg a Kúria a 2/2011. PK véleményét, a 3/2011. PK véleményét, a 2/2012. PK véleményét, a 3/2013. számú, a 6/2013. számú és a 2/2014. számú PJE határozatát. Utóbbi az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési feltételek tisztességtelenségének megítélése tárgyában végzett joggyakorlat elemzés eredményeképp született 2/2012. PK vélemény 6. pontjában felsorolt tisztességtelenséget eredményező elveket ültette át; a 2/2014. számú PJE határozat érvényre juttatását célzó 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) pedig változtatás nélkül átvéve ezen szempontrendszerrel állította fel a kikötések tisztességtelenségének a vélelmét és szabályozta az annak megdöntését lehetővé tevő eljárást.

Ebből következően a Törvény a bíróságok számára kötelező jogegységi határozatban rögzített jogelvek jogszabályi szintre emelését végezte el azok közvetlen érvényesülése érdekében, rendelkezései nem minősülnek jogszabály általi szerződésmódosításnak és nem áll fenn visszamenőleges hatályú jogalkotás sem, mert nem új érvénytelenségi okot nevesített, hanem a Ptk. 209. § (1) bekezdésében foglalt generálklauzula egységesített bírói értelmezéséből kiindulva célozta meg a pénzügyi intézmények által fogyasztói kölcsönszerződésekben használt tisztességtelen általános szerződési feltételek és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötések - fogyasztói perindítás nélküli - kiküszöbölését, elősegítve az egyedi szerződéseken alapuló perek lezárását, a külön törvénnyel szabályozásra kerülő elszámolás lefolytatását.

Jelen eljárás a Törvénnyel felállított vélelem megdöntésére irányul, azt kell vizsgálni,

hogy a keresetben per tárgyává tett, a fogyasztó hátrányára kamat, költség, díj egyoldalú emelését lehetővé tevő felperes által használt blanketta szerződési kikötések, általános szerződési feltételek és üzletszabályzatba foglalt rendelkezések megfelelnek-e a Törvény 4. § (1) bekezdés a)-g) pontjaiban meghatározott feltételeknek.

A fentiekben részletezett jogharmonizációs folyamatra, az alkalmazandó Törvény implementációs jellege hiányára tekintettel a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a jogvita elbírálása nem igényli sem az Irányelv, sem az Európai Unió Alapjogi Chartájának felperes által hivatkozott rendelkezései EUB általi értelmezését, vagy akár érvényessége ellenőrzését. Mivel a notifikációs kötelezettség esetleges elmulasztása, illetőleg a felperes által ugyancsak állított és kifogásolt konzultációs kötelezettségszegés miatti, a Törvény alkalmazhatóságát kétségbe vonó felvetések nem is képezhetik előzetes döntéshozatal tárgyát, a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben indítványozott tíz kérdés egyikében sem látta indokoltnak a Pp. 155/A. § (1) bekezdése szerinti eljárás kezdeményezését, az egységes szerkezetbe foglalt EUSZ és EUMSZ 267. cikkében biztosított előzetes döntéshozatalra utalás intézményének az igénybevételét. Megjegyezi a Fővárosi Ítéltábla azt is, hogy miután nem végső fokon jár el, még előzetes döntéshozatalra tartozó kérdés fennállása esetén sem terhelné az EUB-hoz fordulás kötelezettsége, diszkrecionális jogánál fogva annak szükségességét mérlegelni jogosult.

A Törvény jelen jogvitában alkalmazandó felperes által kifogásolt rendelkezései és az azokhoz kapcsolódó 2/2014. számú PJE határozat vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla alaptörvény-ellenességet sem észlelt; tekintettel arra, hogy a fent részletezett jogalkotói folyamat okán nem történt visszamenőleges hatályú jogalkotás és a megszabott eljárási rend betartása sem vetett fel alkotmányossági aggályokat, mellőzte a Pp. 155/B. § (1) bekezdése szerinti Alkotmánybíróság előtti normakontroll eljárás megindítását. Az erre irányuló felperesi kérelem valamennyi elemére kitérő részletesen indokolt elutasítás tartalmilag normakontrollt eredményezne, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla mellőzte, továbbá rámutat arra, hogy más bíróság ugyanezen indítvány tárgyában hozott fellebbezésben hivatkozott határozata a Pp. 4. § (1) bekezdése szerinti alapelvi rendelkezésnek megfelelően nem köti.

Felperes Törvény tárgyi hatályával kapcsolatos fellebbezése részben, az 1-7. szám alatti és a 37-42. szám alatti termékek tekintetében az alábbiak szerint alapos, egyebekben megalapozatlan, a többi termék vonatkozásában az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta és abból helytálló indokolással vont le következtetést a kereset alaptalanságára, döntött annak érdemi vizsgálat alapján történő elutasításáról.

A Törvény első fokú ítélet meghozatalakor tárgyi hatályát pozitívan meghatározó 1. § (1) bekezdésében és negatívan meghatározó 1. § (2) bekezdésében foglaltakat helyesen értelmezve tekintette az elsőfokú bíróság felperes 1-7. szám alatti termékeit a tisztességtelenség vélelmével érintettnek és döntött akként, hogy a Törvény által előírt eljárási rendben a keresetben e körben nevesített blanketta szerződésben, általános szerződési feltételbe és üzletszabályzatba foglalt szerződési rendelkezések érdemi vizsgálatának van helye.

A Törvény 1. § (2) bekezdése az első fokú ítélet meghozatalát követően elfogadott, 2014. október 15-én hatályba lépő 2014. évi XL. törvény 52. § (2) bekezdésével módosításra kerül; ekként az 1. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerint a Törvény hatálya nem terjed ki a hitelkártyához vagy fizetési számlához kapcsolódó és az állami kamattámogatással nyújtott lakáscélú forintalapú kölcsönszerződésre.

A perben nem volt vitás, hogy az 1-7. szám alatti termékek fizetési számlához kapcsolódó hitelek, eltérés a felek jogi álláspontja között kizárólag abban mutatkozott, hogy a Törvény

első fokú határozat meghozatalát követő és a másodfokú tárgyalás berekesztéséig még hatályba sem lépő módosítására a felperes alappal hivatkozhat-e.

Ennek megítélése során a Fővárosi Ítéltábla abból indult ki, hogy az Alaptörvény 28. cikke értelmében jogalkalmazói tevékenysége ellátása során a jogszabályok szövegét azok céljával, és az Alaptörvénnyel összhangban köteles értelmezni. A Törvény célja az Általános indokolás 2. pontjában foglaltak szerint egy olyan eljárási rend kiépítése, amely lehetővé teszi az érintett adósok számára a velük kötött szerződésekben alkalmazott kikötések tisztességtelenségének a megállapítását és az ezen alapuló elszámolások minél gyorsabb lebonyolítását.

A másodfokú tárgyalás berekesztését megelőzően, 2014. október 6-án kihirdetett 2014. évi XL. törvény célja pedig az Általános indokolás 1. pontja szerint elsődlegesen az érvénytelen szerződéses rendelkezések alapján szükségessé váló elszámolás kérdéseinek a szabályozása. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ezen jogalkotói cél, valamint az, hogy a Törvény tárgyi hatályának módosítása következtében a fizetési számlához kapcsolódó hitelek nem tartoznak a tisztességtelenség vélelmével és ezáltal az elszámolási kötelezettséggel érintett hitelek körébe, kétségmentesen megállapítható volt a 2014. évi XL. törvény hatálybalépésének időpontjától függetlenül, a jogszabályváltozás első fokú ítéletre kiható következménye jelen másodfokú eljárás keretei között levonható volt, arra is figyelemmel, hogy időközben az alperes által hiányolt hatálybalépés is megtörtént.

Mindezt a Fővárosi Ítéltábla az 1-7. szám alatti termékek

Folyószámlahitel/Lombard folyószámla hitelszerződés EUR 2006. X. 2. - 2009. VII. 31., 2009. VIII. 1. - 2014. II. 20. közötti időállapotban (1-2 termék),

Folyószámlahitel/Lombard folyószámla hitelszerződés CHF 2006. X. 2. - 2008. XII. 2., 2008. XII. 2-től időállapotban (3-4 termék), Lombard hitel/Betét és értékpapír fedezete mellett nyújtott Lombard hitel EUR 2007. VII. 4. - 2009. VII. 31., 2009. VIII. 1.- 2014. VII. 19. közötti időállapotban (5-6 termék), Lombard hitel/Betét és értékpapír fedezete mellett nyújtott lombard hitel CHF 2007. VII. 4. - 2008. XI. 10. közötti időállapotban

(7) - vonatkozásában arra vont le következtetést, hogy felperes keresetjogi joga hiányában nem támaszthat igényt a Törvény által felállított eljárási rendben ezen szerződéses rendelkezései tisztességtelenségének a bíróság általi vizsgálatára, mert azokra a Törvény által felállított vélelem nem terjed ki, e körben kereseti kérelme tehát ezért, és nem érdemi alaptalanság okán nem foghat helyt.

Tévéssége folytán nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a 37-42. szám alatti termékek érdemi vizsgálhatósága tekintetében elfoglalt ítéleti álláspontot.

Az elsőfokú bíróság a Törvény 1. § (1) bekezdésében foglaltak helytálló értelmezésével állapította meg, hogy az effektivitási kikötéssel ellátott fogyasztói devizakölcsön szerződések nem tartoznak a Törvény hatálya alá, ugyanakkor tévesen vont le következtetést arra, hogy a per tárgyává tett termékek közül a 37-42. szám alatti termékek deviza alapú fogyasztói kölcsön szerződések.

A Fővárosi Ítéltábla ettől eltérő, felperesével azonos véleménye szerint a szerződés jellegének a minősítése körében nem az elnevezésének, illetőleg az adós konkrét szerződéshez köthető magatartásának, hanem annak van jelentősége, hogy a szerződés ténylegesen tartalmaz-e effektivitási kikötést; utóbbinak minősül az a szerződéses rendelkezés, mely szerint a tartozást ténylegesen valamely, a fizetés helyének pénznemétől eltérő pénznemben kell leróni. A lerovó pénznem körébeni adós általi választás lehetőségét biztosító kikötést - mely szerint tetszőlegesen forintban vagy devizában egyaránt törleszthet - effektivitási kikötésként kellett figyelembe venni, ezáltal az azt tartalmazó szerződés nem deviza alapú, hanem deviza alapúnak nem minősülő, a forinthitelekhez közelebb álló

hiteltípus, amint azt már egyértelművé is tette a 2014. évi XL. törvény Általános indokolásának 2. pontja. Irreleváns az adós döntése, annak vizsgálatára a Törvény által megszabott jelen eljárási rendben egyébként sincs mód; nem a választás eredménye, hanem a választás lehetőségének a biztosítása bír relevanciával annak eldöntésekor, hogy a szerződés a Törvény tárgyi hatálya alá tartozik-e vagy sem.

A perben a felek között nem volt vitás, hogy a 37-42. szám alatti Szabad felhasználású jelzáloghitel-szerződések nem forintklauzulát, hanem effektivitási kikötést tartalmaznak (blanketta szerződések I.1., IV.3., IV.9. pontja), alperes azon védekezése pedig, hogy ezen kikötés szerződés részévé válása - mely az adós konkrét választásának függvénye - határozza meg azt, hogy a szerződés deviza alapú vagy nem, a fent kifejtettek szerint nem helytálló, ezért az elsőfokú bíróságnak ezen termékek vonatkozásában felperes keresetjogi joga hiányára kellett volna következtetést levonnia.

Ugyanakkor az e körbeni kereset elutasítás eltérő indokolással res iudicata-t eredményező ítéleti rendelkezéssel nem volt helybenhagyható, az alábbiakra figyelemmel. A 2014. X. 6-án kihirdetett, X. 15-től hatályos 2014. évi XL. törvény az 52. § (1) bekezdésével kiegészítette a Törvény 1. §-ának az (1) bekezdését (1a.) bekezdéssel, valamint az 52. § (13) bekezdése a 8. §-ának az (1) bekezdését c) ponttal, melyek értelmében a per tárgyává tett, effektivitási kikötéssel ellátott deviza alapúnak nem minősülő deviza kölcsönszerződések 2014. X. 15-től a Törvény hatálya alá tartoznak, azonban a 37-42. szám alatti termékek mindegyike 2010. november 26-át megelőző időállapotú, melyek vonatkozásában a keresetlevél bírósághoz beérkezésére megszabott jogvesztő törvényi határidő 2015. január 5. napja és január 12. napja közé esik, kizárt tehát azok korábbi időpontban történő elbírálása és értelemszerűen annak jogorvoslati felülbírlata is. Utóbbit nem rontja le a 2014. XL. törvény 52. § (14) bekezdésével Törvénybe beiktatott 8. § (1a) bekezdésének rendelkezése, mely a keresetlevél törvényi határidőt megelőző benyújtását nem engedi elutasítással szankcionálni, ugyanakkor nem is teszi lehetővé annak korábbi időpontban történő érdemi elbírálását, ezért nem volt mellőzhető az ítélet ezen termékekre vonatkozó rendelkezése hatályon kívül helyezése.

Mindezt a Fővárosi Ítéltábla felperes 37-42. szám alatti termékei - Piaci kölcsön/Szabad felhasználású jelzáloghitelre EUR termék 2004. V. 1. - 2004. XII. 31., 2005. I. 1. - 2009. VII. 31., 2009. VIII. 1. - 2010. VII. 1. közötti időállapotban (37., 38., 39.), ... termék 2004. V. 1. - 2004. XII. 31., 2005. I. 1. - 2008. XII. 2., 2008. XII. 2-től időállapotban (40., 41., 42.) - vonatkozásában támasztott kereseti kérelme tekintetében a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján - figyelemmel az analógiaként alkalmazható Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakra - megszüntette és az elsőfokú bíróság ítéletét e körben a Pp. 251. § (1) bekezdése értelmében hatályon kívül helyezte.

Ugyanakkor nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla felperes azon fellebbezési érvelését, hogy a 43-83. szám alatti termékei egyoldalú szerződésmódosításra jogosítás hiányában, a 84-95. szám alatti termékei pedig jogszabály által meghatározott szerződésmódosítási okok alkalmazása folytán - melynek következtében azok tisztességtelenségének a vizsgálata kizárt - nem tartoznak a Törvény hatálya alá.

Figyelemmel arra, hogy csak az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződések vonatkozásában állítja fel a Törvény 4. § (1) bekezdése a tisztességtelenség vélelmét, az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett, hogy a per tárgyává tett kikötések ténylegesen egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződési rendelkezések-e.

Felperes a Törvény 8. § (1) bekezdés a) pontja, (3) és (4) bekezdése szerint benyújtott

keresete tárgyává tett 43-83. szám alatti termékei vonatkozásában hivatkozott arra, hogy a referencia kamatlábhoz, vagy meghatározott viszonyítási alaphoz (fogyasztói árindex) kötött kamat-, díj- vagy költségváltozás nem tartozik a Törvény hatálya alá, mert ez esetben nem egyoldalú szerződésmódosításról, hanem valójában szerződésmódosulást szabályozó automatizmusról van szó, melyben történő szerződéskötés kori megállapodás folytán fel sem merülhet az utólagos, egyoldalú beavatkozás lehetősége. Állította továbbá, hogy ezek a rendelkezések a hivatkozott termékeken belül a többi feltételtől egyértelműen elkülöníthetők, ezért érdemi elbírálásuk esetén a részleges érvénytelenség szabályai alkalmazásának lett volna helye, melynek elmaradását is kifogásolta.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor ezen termékek vonatkozásában a Törvényt alkalmazhatónak tekintette, e körbeni indokolását azonban a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra is figyelemmel pontosítja.

A pénzügyi intézmények egyoldalú szerződésmódosítási joga a felek közötti konszenzuson alapul, olyan megállapodást feltételez, melyben előre rögzítik, hogy a szerződésben az ügyeleti kamat, költség vagy díj milyen tényezőkre figyelemmel került megállapításra és ehhez képest a tényezők milyen irányú és mértékű változása hogyan hat ki a szerződés hatálya alatt a fogyasztó fizetési kötelezettségeire. Amennyiben a felek megállapodása mindezt előre kiszámíthatóan rendezi, akkor jogi értelemben véve nem egyoldalú szerződésmódosítás, hanem szerződésen alapuló változás (szerződésmódosulás) következik be. Ennek egyik tipikus esete az, amikor a referencia kamatlábhoz kötött kamatszint automatikusan követi a szerződésben meghatározott viszonyítási alap változását, a kamat tehát nem a pénzintézet egyoldalú szerződésmódosítási jogosultságának az eredményeként változik, hanem a kamatszint változás az eredeti szerződési tartalomnak megfelelően - annak módosítása nélkül - következik be. Arra tehát helyesen hivatkozott felperes, hogy az ügyeleti kamatláb előre meghatározott - valójában nem a blanketta szerződések 4.2., 4.3., hanem az ÁSZF 4.2., 4.3. pontjában részletezett - algoritmus szerinti változása nem egyoldalú szerződésmódosítás, az erre vonatkozó rendelkezés nem tartozik a Törvény hatálya alá. Helytelenül állította ugyanakkor ezen automatizmus hivatkozott termékek per tárgyává tett rendelkezéseinek struktúráján belüli önálló értékelhetőségét. Utóbbit kizárja az, hogy az ügyeleti kamatláb algoritmus szerinti megváltozása - felperes saját előadása szerint is - csak az egyik lehetséges oka az egyoldalú kamat-, költség- és díjmódosítást engedő feltételrendszerek, az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét biztosító kikötés valamennyi eleme azonban csak együttesen, összességében értékelhető. Az ok-lista egyik eleme nem azonos a szerződési feltétellel, csak része az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötésnek, melynek egésze tisztességtelensége vélelmezett, így annak megdöntéséhez a kikötés egészét érintően szükséges az érvényességet eredményező tisztességesség bizonyítása.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az egyoldalú módosítás egyes indokai a maguk összhatásában érvényesülnek, annak eredményeként alakul a fogyasztó fizetési terhe, így ez okból sem lehet helye tisztességtelen kikötés részbeni érvényessé nyilvánításának.

Az elsőfokú bíróság által egyébként helytállóan felhívott 2/2012. PK vélemény 8.b) pontja szerinti részleges érvénytelenségi szabály csak olyan kikötés esetén alkalmazható, amely az egyoldalú kamat-, díj-, költségemelés lehetőségét biztosító szerződési feltételek rendszerén belül elkülönülő, a tisztesség szempontjából önmagában is értékelhető rendelkezést tartalmaz a hiteldíj valamely elemének (kamat, költség, díj) emelése vonatkozásában és maradéktalanul megfelel a Törvény 4. § (1) bekezdésében rögzített elvek mindegyikének. A fellebbezésben hivatkozott 43-83. szám alatti termékek per tárgyává tett kikötései nem feleltek meg a fenti feltételnek, mindezért nem tévedett az elsőfokú bíróság ezen rendelkezések érdemi vizsgálatának szükségessége, valamint a részleges érvénytelenség szabályai mellőzhetősége vonatkozásában.

Nem foghat helyt felperes azon fellebbezési érvelése sem, hogy az Irányelv 1. cikk (2) bekezdésével összhangban álló Ptk. 209. § (6) bekezdése, valamint az új Ptk. 6: 102. § (4) bekezdése értelmében a kógens jogszabályi rendelkezéseknek, így a 2010. évi XCVI. törvénnyel módosított Hpt. 210/A. § (4) bekezdésének, valamint a Kormányrendeletnek megfelelés okán a 2010. december 1-től 84-95. szám alatti termékeiben alkalmazott szerződéses kikötések tisztességtelensége nem vélelmezhető, így azok az elsőfokú bíróság által nem is voltak vizsgálhatók; e körben a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra mutat rá.

A Ptk. kötelmi jogi szabályai alapvetően arra épülnek, hogy a szerződés megkötésére a kölcsönös érdekek kiegyenlítését biztosító alkufolyamatban kerül sor, ezért a szerződés tartalmát a felek a Ptk. 200. § (1) bekezdése szerint szabadon állapíthatják meg. Ezen diszpozitivitás azonban nem korlátlan, a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint a jogszabályba ütköző, a jogszabály megkerülésével kötött, a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző szerződés semmis. További korlát a jóhiszeműség és tisztesség objektív kötelmi jogi kategóriája; a Ptk. 209. § (1) bekezdése generálklauzulaként fogalmazta meg, tisztességtelen az az általános szerződési feltétel, mely a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A tisztességtelen kikötésnek nem tényállási eleme, hogy jogszabályba ütközik, a feltétel tisztességtelensége nélkül is megállapítható. A 2/2012. PK vélemény 2. pontja szerint az általános szerződési feltételként szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés érvénytelenségéről a Ptk. 209. §-a rendelkezik; a fogyasztóval kötött kölcsönszerződések tekintetében tehát az általános szerződési feltételek kikötéseinek tisztességtelen jellegét a Ptk. 209. §-a és nem a Hpt. alapján kell megítélni. Kétségtelen, hogy a Ptk. 209. § (6) bekezdésének rendelkezése folytán olyan feltétel tisztességtelensége bírósági vizsgálat tárgyát nem képezheti, melyet jogszabály határoz meg, vagy jogszabály előírásainak megfelelően határoznak meg, ez azonban csak olyan jogszabályi rendelkezésekre vonatkozik, amelyek az adott kérdést a szerződés tartalmává válásához szükséges részletezettséggel rendezik, tehát amelyek nem igénylik a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerinti konszenzust, e nélkül is, a Ptk. 205. § (2) bekezdése értelmében a szerződés tartalmává válnak. A fellebbezésben foglaltaktól eltérően a felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezések nem esnek a fenti körbe; a 2/2012. PK vélemény alapján helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a Hpt. kógens törvényi keretszabály, melyet a pénzügyi intézmény rendelkezési joga tölti meg tartalommal, a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a Kormányrendelet pedig csak a kamatemelés lehetséges okai tekintetében taxatív. Ebből következően, amennyiben az általános szerződési feltételekben szereplő, a pénzügyi intézmény egyoldalú szerződésmódosításra feljogosító szerződéses kikötés az egyoldalú kamatemelés lehetséges okait a Kormányrendelettel azonosan rögzíti, a Ptk. 209. § (6) bekezdése értelmében az ok-lista tisztességtelensége nem vizsgálható, önmagában azonban az oklista jogszabályi rendelkezéseknek megfelelése még nem zárja ki annak vizsgálatát, hogy a szerződéses kikötés a maga egészében tisztességes-e, a tételes ok-listával szemben támasztott követelményeken túlmenően megfelel-e a további elveknek is. A 2/2014. PJE határozat 2. pontjában foglaltakból is az következik, hogy a tisztességtelenség vizsgálatakor az egyoldalú szerződésmódosítási jogot biztosító szerződési feltételeket, az ilyen jogosultságot tartalmazó szerződéses kikötést a maga egészében, egységesen kell értelmezni; utal a Fővárosi Ítéltábla a részleges érvénytelenség vonatkozásában e körben korábban már kifejtettekre is.

Tekintve, hogy a Törvény hatálya alá tartozás a 84-95. számú termékeknél alkalmazott szerződéses kikötések tekintetében a fenti szempontok alapján kétségmentesen megállapítható volt, a 2010. évi XCVI. törvénnyel beiktatott Hpt. 210/A. § (4) bekezdése és

a Kormányrendelet kógcenciája megítélése szempontjából súlytalan felperes azon fellebbezési előadása, hogy a Törvény 2014. évi XL. törvény 52. § (10) bekezdésével beiktatott 6. § (2) bekezdése a 4. § (1) bekezdésébe foglalt főszabálytól eltérően a forintalapú fogyasztói kölcsönszerződések és az egyéb deviza szerződések vonatkozásában időbeli korláttal állít fel vélelmet, és azt éppen a III. Módosító Törvény hatályba lépésének az időpontjával indokolja, mivel ebből - a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint - nem a tisztességtelenség vizsgálatának kizártsága, hanem kizárólag annak vizsgálata körében a bizonyítási teher eltérő telepítése következik.

Alaptalan felperes azon fellebbezési előadása is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen nem vette figyelembe az általa hivatkozott GVH határozatban foglaltakat annak igazolására, hogy 2004. január 1-je és 2008. március 31-e között megkötött Jelzáloghitel szerződések esetén a jóhiszeműség és tisztesség elvének megfelelően járt el. Rámutat a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy a pénzügyi intézményekre vonatkozó kógens pénzügyi-jogi, közjogi jellegű banküzemi rendelkezéseket a felperes betartani köteles; önmagában az, hogy adott időszakban nem valósított meg gazdasági erőfölénnyel való visszaélést, nem zárja ki az általa alkalmazott egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötések tisztességtelensége polgári jogi alapú vizsgálatát. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, a 2/2012. PK vélemény 9.b) pontja értelmében nem a pénzügyi intézmény tényleges joggyakorlását, hanem a kikötés indokolatlanságát kell elbírálni; annak tisztességtelensége nem attól függ, hogy azzal a feltétellel kidolgozójának mi volt a szándéka, a szerződéses partnereivel milyen gyakorlatot követ, alkalmazza-e ténylegesen a kikötést, utóbbi tisztességtelen jellege ettől független.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla felperes azon fellebbezési okfejtését sem, hogy az elsőfokú bíróság az egyes elvek érvényesüléséhez olyan követelményeket fogalmazott meg, melyek sem a Törvényből, sem a kúriai döntésekből nem következnek.

A fellebbezéstől eltérően az átláthatóság elvének vizsgálata körében helytállóan hívta fel és alkalmazta az elsőfokú bíróság a 2/2014. számú PJE határozat III/2. pontját, melynek visszautalása az EUB C-26/13. számú ítéletére alappal ugyancsak nem kifogásolható. Az átláthatóság elvének alapvető szempontjai ugyanis nem függenek attól, hogy milyen típusú - árfolyamrész, vagy egyoldalú szerződésmódosítást szabályozó - szerződési feltétel tisztességessége képezi a vizsgálat tárgyát.

Nem fogadható el az átláthatóság elvének felperesi definíciója sem, az ugyanis azon a téves alapon áll, hogy az elsőfokú bíróság által követett szempontrendszer kiüresíti az adott hiteltípus sajátosságai folytán szükségszerűen alkalmazandó egyoldalú szerződésmódosítás jogintézményét. Kiemeli a Fővárosi Ítéltábla, a C-26/13. számú ítélet egyértelműen azt rögzíti, az Irányelv védelmi rendszere azon alapul, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van, többek között az információs szintje tekintetében, így az átláthatóság követelménye nem korlátozható az alaki és nyelvtani érthetőségre, hanem azt kiterjesztően kell értelmezni. Ebből következően nem irreális elvárás a gazdasági erőpozícióban lévő pénzintézettel mint professzionális gazdasági szereplővel szemben, hogy mérje fel a szerződéskötéssel együtt járó kockázati tényezőket és azt olyan módon tárja a különleges szakismerettel jellemzően nem rendelkező fogyasztó elé, hogy az abból megfelelően fel tudja mérni az általa szerződéskötéskor vállalt kötelezettségeket, az ok-listában megjelölt és a szerződéskötést követően bekövetkező körülményváltozásból eredő többletkötelezettsége keletkezésének az indokait, kötelezettségei változásának a mechanizmusát és annak lehetséges mértékét. Tisztában legyen a terhei lehetséges alakulását befolyásoló körülményekkel, azzal, hogy az ok-listában felsoroltak milyen okból, mértékben és módon hatnak ki a kamat, költség, díj mértékére, azok adott mértékű változása

milyen mértékű emelést eredményez vagy csökkenést tesz kötelezővé a fogyasztóval szerződő fél számára. Az adott kikötés tartalmához kapcsolódó mechanizmust, annak konkrét működését és a többi feltételben írt mechanizmussal való viszonyát a szerződésnek fell kell tüntetnie, annak érdekében, hogy módjában álljon a fogyasztónak értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket. Ezen túlmenően az átláthatóság követelménye magában foglalja azt is, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő rendelkezések jogszerű alkalmazását ellenőrizni tudja a fogyasztó és ennek alapján szükség esetén fel tudjon lépni a pénzügyekkel szemben.

Nyilvánvaló, hogy a fenti szempontrendszer teljesülését nem biztosíthatja sem a „szükségessé teszi” kifejezés használata, sem a fellebbezésben ugyancsak hivatkozott kockázatfeltáró nyilatkozat. Osztotta a Fővárosi Ítéltábla alperes fellebbezési ellenkérelembe foglalt azon okfejtését, hogy az árfolyamváltozás kockázatairól szóló tájékoztatás a szerződési kikötések tisztességessége szempontjából irreleváns, mert nem képezi részét a Törvény hatálya alá tartozó kikötéseknek, a „szükségessé teszi” szófordulat pedig nem a hiteldíj módosításának a mértékére, hanem annak eseteire vonatkozik, emellett kellően nem is konkrét.

Maradéktalanul egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság Magatartási Kódex és árazási elvek jelentősége körében kifejtett jogi álláspontjával is; a 2/2012. PK vélemény 5. pontjában foglaltak helytálló felhívásával jutott arra a következtetésre, hogy önmagában a Magatartási Kódexben - mely kívülálló szerződő félre, vagy a bíróságra kötelező rendelkezést nem tartalmaz - foglaltaknak megfelelés nem zárja ki a feltételek tisztességtelensége bíróság általi vizsgálatát. Helyesen vonta ezzel azonos megítélés alá az árazási elveket, azon helyes indokolással, hogy azok nem képezik a kölcsönszerződések részét, a fogyasztók számára nem is nyilvánosak; utal a Fővárosi Ítéltábla arra is, hogy a Felügyelet által jóváhagyott árazási elvek betartásával történő banküzemelés még nem zárja ki a perbeli szerződési feltételek tisztességtelenségének a bíróság általi vizsgálatát.

A per tárgyává tett szerződéses kikötései átláthatóságát szükségképpen biztosító jogszabályként hivatkozott felperes a fellebbezésében a 2009. évi CL. törvénnyel módosított Hpt. 210. § (3) bekezdésében, a 2011. évi XCVI. törvénnyel beiktatott Hpt. 210/A. § (4) bekezdésében, valamint a Kormányrendelet 1. § (3) bekezdésében foglaltakra, e körben a Fővárosi Ítéltábla csupán visszautal a jogharmonizációs folyamat és a Törvény tárgyi hatályának megítélése körében ezen jogszabályi rendelkezések jelen jogvitára kiható jelentőségére vonatkozóan kifejtett álláspontjára, kiegészítve azzal, hogy önmagában egyes jogszabályi rendelkezések átültetése sem garantálja az átláthatóságot, annak ugyanis az adott kikötés feltételrendszerének egészét érintően kell érvényesülnie.

Kiemeli továbbá a Fővárosi Ítéltábla, hogy a fentiek felül a felperes az egyoldalú szerződésmódosítást engedő kikötéseit különböző okiratokban, bonyolult utaló szabályok alkalmazásával rögzítette, mely nyilvánvalóan nem felel meg az átláthatóság elvének.

Figyelemmel arra, hogy felperes a per tárgyává tett termékei átláthatóság elvének megfelelése vonatkozásában egyéb érvre nem hivatkozott, e körbeni fellebbezése pedig a fent kifejtettek szerint nem fogott helyt, helytálló az elsőfokú bíróság arra levont jogi következtetése, hogy az érdemben vizsgálható termékek - azaz az 1-7. szám alatti, 37-42. szám alatti termékek kivételével - egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötései egyike esetén sem érvényesült az átláthatóság elve.

Tekintve, hogy a Törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott elvek konjunktívák, bármelyik sérelme azt eredményezi, hogy a felperest egyoldalú kamat-, díj-, költségemelésre feljogosító szerződési kikötése tisztességtelen, a Fővárosi Ítéltábla nem vizsgálta a további feltételek teljesülését, az elsőfokú bíróság és a peres felek e körbeni jogi

álláspontja felülbírálatát - sükségtelensége okán - mellőzte.

Mindezt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéleti rendelkezését - a 37-42. szám alatti termékeket érintő döntés kivételével, az 1-7. szám alatti termékek esetén pedig eltérő indokolással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, a 37-42. szám alatti termékek vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelem tekintetében pedig a pert a Pp. 157. § a) pontja szerint - analógiaként alkalmazva a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakat - megszüntette és e körben az első fokú ítéletet a Pp. 251. § (1) bekezdése értelmében hatályon kívül helyezte.

Felperes fellebbezése javára érdemben értékelhető pernyertességre nem vezetett, ezért pervesztesként a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles alperes másodfokú perköltsége megfizetésére, melyet a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdése alkalmazásával mérlegeléssel 504.000 forint + ÁFA munkadíjban, valamint 22.680 forint készkiadásban határozott meg. Ennek során figyelembe vette, hogy az alperes jogi képviselője az általa csatolt megbízási szerződés szerint 200.000 forint felkészítő munka díjára jogszerűen tart igényt, ugyanakkor a fellebbezési ellenkérelem elkészítésével és a másodfokú tárgyaláson történő megjelenéssel összefüggésben - figyelemmel a felkészítő munkára, valamint az ellenkérelmek egy részét érintő általános, azonos perekben előadott hivatkozásokra - 8 órai munkavégzés fogadható el, mely a kikötött 38.000 forintos óradíj alkalmazásával 304.000 forintot eredményez, ezeken felül az 504.000 forint 4,5 %-át kitevő készkiadásra jogosult, az ezt meghaladó perköltségigénye alaptalan.

Budapest 2014. október 22.

Dr. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.
előadó bíró

Dr. Felker László s.k.
bíró